Ազգ
Azg
armenian daily
23 ՅՈՒԼԻՍ 1994, ՇԱԲԱԹ # 139 (642)

SABCO
OVERSEAS TRADING LTD.
LIMASSOL CENTRE, BLOCK B, SUITE 307, P. O. BOX 6543
TEL +357-5-370962
FAX +357-5-370945
OUR BANKERS: B. E. M. O. BANK, LIMASSOL, CYPRUS; FEDERAL BANK OF THE MIDDLE EAST, LIMASSOL, CYPRUS; BANK OF CYPRUS, LIMASSOL, CYPRUS; HELLENIC BANK, LIMASSOL, CYPRUS
Հայաստանի եւ ԱՊՀ երկրների համար Կիպրոսի եւ Յունաստանի մատակարարներից
ՇԱՔԱՐ, ՄԹԵՐՔ, ԽՄԻՉՔ, ԿԱՇՈՒ-ՅՔ
ուղիղ հասցեատիրոջը՝ ծովով եւ ինքնաթիռով

ՀԱՅԱՍՏԱՆ-ՂԱՐԱԲԱՂ

Երեւանում զօրահավաքն աւարտվեց

Թէեւ ներքական եռամսյա ուսումնավարժական հավաքների նախօրեին եւ պետնախարար Վազգէն Սարգսյանը, եւ պաշտպանության նախարար Սերժ Սարգսյանը հայտարարել էին, թէ այս հավաքները կանցնեն առանց օրինախախտումների, այնուհանդերձ խմբագրությունը բազմաթիվ ահազանգեր է ստանում, թէ Երեւանի այս կամ այն թաղամասում շարունակվում են ոստիկանական շուրջկալները, երիտասարդների որսը եւ այլն: Մենք խնդրել էինք երեկ ականատես եղանք, թէ ինչպես մետրոյի «Բարեկամություն» կայարանի մօտ կանգնած ավտոբուսում մի խումբ քաղաքացիական համազգեստով մարդիկ կանգնեցնում էին երիտասարդներին եւ նստեցնում ավտոբուս: Իսկ Մնարք զործակալությունը հաղորդում է, թէ անցած շաբաթ ոստիկանության աշխատակիցները կանգնեցրել են ԴԴ կառավարության աշխատակազմին պատկանող մի ավտոբուս, բայց ուղեւորներից ոչ մեկին չեն տարել զինկոմիսարիատ: Տեղեկություններ կան նաեւ, թէ ոստիկանները կանգնեցրել են նաեւ մի քանի երթուղային ավտոբուսներ եւ ստուգումներ կատարել: Եւ ահա երեկ եռամսյա զօրահավաքի կազմակերպման վարչության պատասխանատուներից մեկից տեղեկացանք, որ Երեւան քաղաքում զօրակոչն աւարտվել է, իսկ նման ահազանգեր ստացել են նաեւ իրենք, եւ այդ հարցը հուլիսի 21-ին քննարկվել է Երեւանի քաղխորհրդում: Նույն աղբյուրներից տեղեկացանք, որ այդպիսի դէպքեր իսկապես եղել են՝ մասնավորապես Երեւանի Շենգավիթի եւ Խորհրդային շրջաններում, որտեղ որոշ խմբեր նման հակաօրինական արարքներ են թույլ տվել, եւ դրանց դէմ պայքարելու ուղղությամբ աշխատանքներ են տարվում: Ըստ մեր զրուցակցի, իրենք որեւէ տեղեկություն չունեն կառավարության աշխատակազմին պատկանող ավտոբուսը կանգնեցնելու վերաբերյալ, իսկ «Բարեկամություն» մետրոյի մօտ տեղի ունեցածը նա պարզապես «խուլիգանություն» անվանեց: Պաշտոնյայի խօսքերով, ամեն ինչ կատարվում է օրինական ճանապարհով, ծանուցագրերն ուղարկվում են ըստ ցուցակի: Սակայն փաստը մնում է փաստ: Օրինախախտումներ կան, բայց առայժմ ոչ ոք չի պատժվել: Յուսանք, որ առաջիկայում այդ «բացը» կլրացվի, եւ կարգուկանոն կհաստատվի այնքան ցավոտ այս խնդրում:

Ա. Բ.

«Պաղեստինյան բանաձեւ» Ղարաբաղի՞ համար

Հիմնվելով «Սեգոդնյայի» լրատվության վրա, BBC ռադիոկայանը հուլիսի 21-ին հաղորդել է, որ Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության հարցով զբաղվող ՌԴ նախագահի հատուկ բանագնաց Վլադիմիր Կազիմիրովը, ամբողջ շաբաթվա ընթացքում Բաքվում, Երեւանում եւ Ստեփանակերտում շրջագայելուց հետո, դրականորէն գնահատելով հանդերձ երկամսյա հարաբերական անդորրը, նշել է, որ այնուամենայնիվ այդ ժամանակահատվածը այնքան էլ արդյունավէտ կերպով չի օգտագործվել: Բոլոր երեք կողմերն էլ այն վատնել են տակտիկական խուսանավումների, փոխադարձ անվստահությունների եւ ԵԱՀԽ-ի Մինսկի խմբի ռուս եւ արեւմտյան ներկայացուցիչների դիրքորոշումների միջեւ եղած անհամաձայնությունների վրա «խաղալով», առանց գիտակցելու, որ եթէ այս ընթացքում որեւէ քաղաքական համաձայնության չհանգեն, ապա ամբողջ գործն սկսվելու է զրոյից: Ավելացնենք, որ Ռուսաստանը պատրաստել է 16 կէտերից բաղկացած հիմնական համաձայնության մի նախագիծ, որին, ըստ Կազիմիրովի, առայժմ փոխարինող չկա, եւ Մինսկի խմբի արեւմտյան ներկայացուցիչների կողմից արված փորձերը պարզապես փոյթընդոստ են համաձայնեցված որոշումների կիրառումը: Կազիմիրովի կարծիքով, համաձայնության նախագիծը հեռահար մոտենում է անկախության դիմաց տարածք հայտնի «պաղեստինյան բանաձեւին», հաշվի առնելով, որ հայերի հիմնական պահանջը Լեռնային Ղարաբաղի բնակչության անվտանգությունն է, մինչդեռ ազերիներինը՝ գրավված տարածքների վերադարձը: Հակամարտող կողմերի մերձեցումը շատ դանդաղ է ընթանում, ըստ նրա, հանի որ բոլոր 3 կողմերն էլ անավելակ փոփոխություններ են ակնկալում:

ՓՈՒՐՁ

Չիլլերը մտադիր է հասարակական կարծիքը թեքել իրենց կողմ

ՄՈՒՐԱՏ ԲՈՋՕՂԼՕՂ։ «Թուրք-ֆրանսիական համագործակցությունն ու բարեկամությունը հարյուրամյակների պատմություն ունի», հայտարարեց Թուրքիայի վարչապետ Թանսու Չիլլերը հուլիսի 21-ին Անկարայի օդանավակայանում, Փարիզ մեկնելուց առաջ: Այցի ընթացքում նա առանձնազրույցներ կունենա Ֆրանսիայի վարչապետ Էդուար Բալադյուրի եւ արտգործնախարար Ալեն Ժյուպեի հետ: Անդրադառնալով այցի նպատակներին, Չիլլերը նշեց, որ կարծիքներ են փոխանակվելու երկկողմ հարաբերությունների, Բոսնիա-Հերցեգովինայում ստեղծված կացության, Ադրբեջանի (հմմ՝ Լեռնային Ղարաբաղի) հիմնախնդրի, ինչպես նաեւ եւ ռամիության եւ Թուրքիայի փոխհարաբերությունների շուրջ:

Բացի այդ, նա կփորձի վերանվաճել ֆրանսիական հասարակական կարծիքի վստահությունը, որը, ինչպես ափսոսանքով նշեց Չիլլերը, ոչ բարենպաստ քաղցրության հետեւանքով (նկատի ունի քուրդ պատգամավորների կալանավորման եւ DEP-ի լուծարման կապակցությամբ Եւրոպայի որդեգրած դիրքորոշումը) իր «սխալ պատկերացում» ունի իր երկրի մասին: Այս հարցում Անկարան մտադիր է լավագույնս օգտագործել բավականակով Ֆրանսիայի յորդորի ազգային փոքրամասնությունը կազմող (մոտ 250 հազար) թուրքական համայնքի հնարավորությունները, որը պետք է «կամրջի դեր խաղա երկու երկրների միջեւ»:

«Ֆրանսիան, շարունակեց Չիլլերը, արտասահմանյան երկրների մեջ առաջին տեղն է զբաղեցնում Թուրքիայում կատարած կապիտալ ներդրումների ծավալով եւ արտաքին առեւտրում նրա բաժին յորդորդ գործընկերն է, ինչը խօսում է երկու երկրների համագործակցության մակարդակի մասին:

Իրոք, վերջին տարիներին ֆրանսիական ֆիրմաները ներդրումների ծավալով առաջին տեղն են զբաղեցնում այս երկրում, հատկապես՝ ավտոմոբիլաշինարարության բնագավառում: Յետեւաբար նրանք շահագրգռված են Թուրքիայի ներքաղաքական եւ տնտեսական կայունության պահպանման մէջ: Չիլլերի այցի գլխավոր նպատակներից մեկն էլ հենց իր տնտեսական քաղաքականությանը աջակցություն ստանալն է: Դրա օգտին է վկայում այն հանգամանքը, որ Փարիզ ժամանելուց անմիջապէս հետո նա հանդիպեց գործարար շրջանների ներկայացուցիչների հետ:

ՇՐՋԱՆ

Իրանը բանակցում է Աշգաբադում

Թուրքմենական էներգիան տարանցիկ ճանապարհով դէպի երրորդ երկրներ

ԱՇԳԱԲԱԴ, 21 ՀՈՒԼԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Այսօր Թուրքմենստանի մայրաքաղաք ժամանած Իրանի էներգետիկայի նախարար Բիժան Նամդար Զանգանեն ծանոթացել է Իրանի տարածքով Թուրքմենստանի էլեկտրաէներգիան երրորդ երկրներ փոխադրելու հարցի քննարկմանը: Դրա շուրջը համաձայնագիր էին ստորագրել երկու հարեւան պետությունների ղեկավարները տարվա սկզբում Թեհրանում: Փաստաթղթում կողմերը համաձայնել էին Թուրքմենստանի էլեկտրաէներգիան մատակարարելու Իրանի հյուսիսարեւմտյան մասին սահմանակից երկրներ տարեկան 200-500 մեգավատ ծավալով՝ համաչափ հաջին գներով:

Այսօր Թուրքմենստանի Նախարարների կաբինետում կայացած հանդիպման ժամանակ քննարկվեցին Թուրքմենստանի Նեբիթդաղ քաղաքից մինչեւ Իրանի Ալի Աբադ քաղաքը բարձրավոլտ էլեկտրահաղորդման գծեր անցկացնելու ժամկետներն ու ֆինանսավորումը: Այդ գծերը կմիացնեն երկու երկրների էներգահամակարգերը: Որպես ժամանակավոր տարբերակ քննարկվեց Իրանի Բաջգիրան քաղաքից մինչեւ Թուրքիայի Գյուրգյուլակ քաղաքը ձգվող էլեկտրագանցի օգտագործման վերաբերյալ առաջարկությունը:

Թուրքիայից բացի, Թուրքմենստանի էլեկտրաէներգիայի տարանցիկով շահագրգռված է նաեւ Հայաստանի Հանրապետությունը: Այդ երկրով էլեկտրաէներգիայի տարանցիկության հարցի լուծումը դեռեւս դէմ է առնում մինչեւ պետությունների սահմանները էլեկտրահաղորդման գծերի կառուցմանը:

Թուրքմենստանի եւ Իրանի միջեւ էներգափոխանակում է նախատեսված նաեւ Սարախս քաղաքների շրջանում (համանուն քաղաքներ սահմանի երկու կողմերում), այստեղ այն սեզոնային բնույթ կկրի:

Քննարկվող հարցերի կարեւորության մասին է վկայում նաեւ այն հանգամանքը, որ Իրանի էներգետիկայի նախարարն առաջին անգամ է պաշտօնապես այցելում օսար պետություն:

ՆԵՐՔԻՆ ԿՅԱՆՔ

Ա. Մանուչարյանը ողջ եւ առողջ է

ԵՐԵՒԱՆ, 22 ՀՈՒԼԻՍ, ՓԱՍՏ: Երեւանում կայծակնային արագությամբ տարածված այն լուրը, թէ ՀՀ նախագահի ազգային անվտանգության գծով նախկին խորհրդական Աշոտ Մանուչարյանն ինքնասպանություն է գործել նետվելով բարձրահարկ շենքի 9-րդ հարկից, չի համապատասխանում իրականությանը եւ անհայտ երեւակայության արդյունք է: Մեր ունեցած ոչ պաշտօնական, բայց ստուգված փաստերով, Աշոտ Մանուչարյանը ողջ ու առողջ է եւ մասնավոր գործերով գտնվում է Հայաստանի շրջաններից մեկում:

■ *Հուլիսի 21-ին Նոյեան Տապանի բողոքիցը դիմեց ՀՀ Ազգային անվտանգության պետական վարչության լրատվական բաժին, խնդրելով տեղեկացնել, թէ ինչ պատասխան է տրվել հուլիսի 18-ին Վահան Ախազյանի հարազատների ներկայացրած բողոքին ԱԱՊՎ ղեկավարությունը՝ այն հարցադրությամբ, որ ԱԱՊՎ քննչական մեկուսարանի ղեկավարությունը երրորդ շաբաթն անընդմեջ մերժել էր ընդունել Ախազյանի համար հարազատների բերած սնունդը: Լրատվական բաժնից պատասխանեցին, որ երեւէ որեւէ տեղեկություն հայտնել չեն կարող: Ըստ Ախազյանի հարազատների հաղորդման, իրենց խոստացել էին պատասխանել երկու օր անց, այսինքն հուլիսի 20-ին:*

ՏԱՄԱՌՈՍ

Իզեթբեգովիչը հեց է կանգնում

ԶԱԳՐԵԲ, 22 ՅՈՒԼԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Բոսնիացի մահմեդականների ղեկավար Ալիա Իզեթբեգովիչը հայտարարեց, որ «հեց է վերցնում առանց նախապայմանի միջազգային միջնորդների «խաղաղ վերջնագիրը» ընդունելու իր կողմի համաձայնությունը: Սարաեւոյում ելույթ ունենալով նա ընդգծեց, որ մահմեդական համայնքը «կոնտակտային խմբից» պահանջում է կատարել իր ստանձնած պարտավորությունները, այդ թվում խստացնել պատժամիջոցները Բելգրադի դէմ, ուժեղացնել անվտանգության միջոցառումները ՄԱԿ-ի պաշտպանության ներքո գտնվող բոսնիական շրջանների մերձակայքում, ինչպես նաեւ վերացնել Սարաեւոյի զինամատակարարման արգելքը: Այսօր Ֆրանսիայի արտգործնախարար Ալեն Ժյուպեն հայտարարեց, որ ամեն պահի կարող են վերսկսվել ռազմական գործողությունները ոչ միայն Բոսնիայում, այլեւ Խորվաթիայում, Սերբական Կրայինայում: RTL ռադիոկայանի ծրագրով ելույթ ունենալով, նա ընդգծեց, որ ինքը «խիստ մտահոգված է» Բոսնիայի խնդրի կարգավորման «կոնտակտային խմբի» առաջարկությունների նկատմամբ բոսնիացի սերբերի «անընդունելի» արձագանքից հետո ստեղծված իրավիճակից:

Խոլերայից հարյուրավոր զոհեր

ՆԱՅՐՈԲԻ, 22 ՅՈՒԼԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Վերջին 36 ժամերին ռուանդացի առնվազն 800 զաղթականներ են մահացել խոլերայից, որի համաճարակն սկսվել է Զաիրի տարածքում նրանց համար ստեղծված ճամբարներում: Զաիրի Ռնա քաղաքից ստացված հաղորդումների համաձայն, որի շրջակայքում ահավոր հակասանիտարական պայմաններում կուտակվել են մինչեւ մեկ միլիոն ռուանդացի զաղթականներ, խոլերան ամեն ռոպե մեկ կյանք է խլում:

ՏԱՔ ԳՕՏԻՆԵՐ

Տաջիկստանը ամեն գնով պատրաստ է մտնել ռուբլու գոտի

ԱՇԳԱԲԱԴ, 21 ՀՈՒԼԻՍ, ԲԻՇԿԵԿ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: «Տաջիկստանի ողջ ժողովրդի հույսերը կապված են ռուբլու գոտի մտնելու հետ, ուստի մենք պատրաստ ենք համաձայնել ցանկացած պայմանի», այսօր հայտարարեց հանրապետության Գերագույն խորհրդի նախագահ Էմոմալի Ռախմոնովը:

Խորհրդարանն այսօր լսեց Նախարարների խորհրդի նախագահի Աբդուջալիլ Սամադովի տեղեկատվությունը Ռուսաստանի եւ Տաջիկստանի դրամական համակարգերի միավորմանը նախապատրաստվելու մասին: Նրա խօսքերով, Տաջիկստանի կառավարությունը այս տարվա հունվարին նախապատրաստել էր անհրաժեշտ փաստաթղթերի ամբողջ համալիրը եւ ներկայացրել Ռուսաստանի կառավարության քննարկմանը: Այժմ, նրա կարծիքով, խոսքը Ռուսաստանինն է:

Այդ հարցը, նշեց տաջիկ վարչապետը, «ավելի շուտ քաղաքական նշանակություն ունի»: Նրա կարծիքով, Ռուսաստանի ղեկավար շրջանակներում դրամական համակարգերի միավորման ոչ միայն կողմնակիցներ կան, այլեւ հակառակորդներ: Սակայն թէ Բորիս Ելցինը, թէ Վիկտոր Չեռնոմիրդինը «լիակատար քաղաքական աջակցություն են ցույց տալիս միավորմանը», ասաց կառավարության ղեկավարը:

Նա ենթադրում է, որ «Տաջիկստանը ռուբլու գոտի կմտնի արդեն առաջիկա մի քանի ամսում»:

Վրաստանի հրաժարումը կարող է ձախողել զինադադարը եւ գաղթականների վերադարձը

ԹԲԻԼԻՍԻ, 22 ՀՈՒԼԻՍ, ՆՈՅԵԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ռուսական խաղաղարար ուժերի մանդատը ծառայության տեղակայման համաձայն, Գալիում հուլիսի 20-ին ՄԱԿ-ի դիտորդների մասնակցությամբ վրացի, ռուս եւ աբխազ զինվորականների բանակցությունները արդյունք են անցել: Հուլիսի 23-ին Կոդորի կիրճում պէտք է կայանա ՄԱԿ-ի զինվորական դիտորդների մասնակցությամբ Վրաստանի, Աբխազիայի զինված ուժերի հրամանատարների եւ ռուսական խաղաղարար ուժերի հերթական հանդիպումը: Բանակցությունների գլխավոր հարցը, ըստ երեւույթին, կլինի Կոդորի կիրճից վրացական զօրամասերի դուրսբերումը, ինչպես նաեւ վրացի գաղթականների վերադարձի խնդիրը:

Միաժամանակ Աբխազիայի կառավարությունն այդ երկրի տարածքից վրացական զօրերը դուրս չբերվելու առիթով հանդես է եկել հայտարարությամբ, որտեղ մասնավորապես ասվում է. «Ստեղծված իրավիճակն աբխազական կողմին ստիպում է դադարեցնել իր մասնակցությունը գաղթականների վերադարձի խառնակոմ հանձնախմբի նիստերին, մինչեւ Կոդորի կիրճից եւ Աբխազիայի՝ սահմաններից Վրաստանի Հանրապետության զօրքերի դուրսբերումը»:

ԱԶԳ

տեղական

ՌԱԿ

Հանդիպում կանադական պատվիրակության հետ

Հուլիսի 22-ին Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցության կենտրոնական գրասենյակ այցելեցին Կանադայից օրերս Հայաստան ժամանած պատվիրակության մի խումբ անդամներ՝ Կանադայի խորհրդարանի միակ հայազգի անդամ, լիբերալ կուսակցության պատգամավոր Սարգիս Ասատուրյանի գլխավորությամբ: Նրան ուղեկցում էին Ռուսաստանում Կանադայի դեսպանության 3-րդ քարտուղար Քրիստոֆեր Ալեքսանդրը, կանադահայ գործարար շրջանակների ներկայացուցիչներից Սայք Թորոսյանը, մեկ ուրիշ գործարարի՝ Մկրտիչ Սալխասյանի տիկինը, Շաքե Սալխասյանը, ինչպես նաև Հայաստանում Կանադայի գրասենյակի վարիչ Արտաշես Էմինը:

Ավելի քան 1 ժամ տևած սրտագին խոսակցության ընթացքում հյուրերը հետաքրքրվեցին ՌԱԿ-ի դիրքորոշմամբ՝ ինչ վերաբերում է Ղարաբաղյան հիմնահարցի հանգուցալուծմանը, Հայաստանի ներքաղաքական կյանքին, խորհրդարանի գործունեությանը, նորանկախ հանրապետությունում տնտեսական զարգացման ընթացքին ու հեռանկարներին: ՌԱԿ-ի ներկայացուցիչները՝ Հանրապետական վարչության փոխատենապետ Կարեն Կոստանդյանը, ՀՀ ԳԽ ՌԱԿ խմբակցության ղեկավար Պետրոս Քաջախյանը, «Ազգ» թերթի գլխավոր խմբագիր Հակոբ Ավետիքյանը, վերլուծական կենտրոնի գիտաշխատող Ռուզաննա Գաբրիելյանը, հանգամանալից պատասխանելով հյուրերի հարցերին, հետաքրքրվեցին Հայաստան-Կանադա և ի մասնավորի Հայաստան-Սփյուռք տնտեսական գործարար կապերի հաստատման հեռանկարներով, նշեցին այդ ուղղությամբ կուսակցության նախաձեռնությամբ ձեռնարկված աշխատանքների անբավարար արդյունքները, մատնանշելով առկա օբյեկտիվ պատճառներն ու դժվարությունները: Վերջում պայմանավորվածություն ձեռք բերվեց անմիջական թե հեռակա շարունակելու ստեղծված կապը, հարաբերությունները:

■ *ՀՀ նախագահը հրաժարված է մեկնաբանել ընդդիմադիր կուսակցությունների առաջարկությունը սահմանադրության ընդունման վերաբերյալ: Նոյյան ստույգ գործակալության բերանքիցը դիմեց ՀՀ նախագահի մամլո քարտուղարի պատասխանատու Լևոն Զուրաբյանին՝ խնդրելով հայտնել նախագահ Լևոն Տեր-Պետրոսյանի կարծիքը 6 ընդդիմադիր կուսակցությունների՝ վերջերս հրապարակված հայտարարության մասին, որ վերաբերում էր Սահմանադրության նախագծի փոխհամաձայնեցված տարբերակի ստեղծման հնարավորությանը: Ըստ պրն. Զուրաբյանի, նախագահ Տեր-Պետրոսյանը համարել է, որ հիշյալ հայտարարության տեքստը Վլադիմիր Նազարյանի կողմից ներկայացվել է ՀՀ ԳԽ Սահմանադրական հանձնաժողովին, որն էլ քննարկությամբ կորոշի նրա ճակատագիրը:*

ՆԵՐՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Արամ Մայիլյան. «ՀՀՇ-ում խաղի կանոններն այլ են. չկա նախկին ՀՀՇ»

Երեկ տեղեկացրել էինք, որ հուլիսի 20-ի երեկոյան ՀՀՇ վարչության նիստում ՀՀՇ խորհրդարանական խմբակցության և վարչության կազմից հեռացվեցին այլախոհ «հնգյակի» ղաղափարախոսներ Ալբերտ Բաղդասարյանը և ՀՀ նախագահի դեմքով՝ նաև Արամ Մայիլյանը: «Վերջինս մեր թղթակցի հետ երեկ քննարկեց այդ իրողությունը: Այսօր ներկայացնում ենք խոսակցության շարունակությունը:

– Բայց նրանք էլ ընդունում են, որ ոչ մի որոշում առանց խմբակցության ու վարչության չի ընդունվի:

– Փաստերով խոսենք: ՀՀՇ վարչության վերջին հինգ նիստերը չեն կայացել: Այդ դեպքում, երբ որոշվեց, որ պետք է մեկնել Մոսկվա «Վիտալ Ռուսինի» հետ հանդիպման:

– Օրինակ, Էդվարդ Եգորյանն ասում է, թե դուք խուսափում եք պատասխանատվությունից: Ի՞նչ եք այդ դեպքում ասում:

– Մեզ էլ միևնույն կազմակերպության մեջ ղեկավարության հետ չհամաձայնվող մարդիկ ոչնչացվում են: Դա պարտադիր է հասկանալ բոլշևիկյան մտածողություն ունեցող մարդկանց համար: Նախ, մեր խնդիրը պատասխանատվությունից խուսափելը չէ: Մեր պատասխանատվության հարցի արծարծման ՀՀՇ-ն պետք է կադրեր առաջարկի նախագահին՝ վերին օղակներից մինչեւ շրջանային խորհուրդներ, որպեսզի այդ պաշտոնյաները կարողանան պատասխանատվություն կրել:

– **Հիմա էլ հանրապետությունում գրեթե բոլոր բարձր պաշտոնները զբաղեցնում են մարդիկ, որոնք եթե ՀՀՇ կազմակերպության անդամ չեն, ապա ծառայում են այս իշխանություններին և վայելում նրանց համակրանքը:**

– Դուք հաստատեցիք, որ նրանք իրենց ծառայում են իշխանություններին կամ ՀՀՇ անդամ են: Բայց ո՞ւմ առջեւ են պատասխանատվություն կրում, չկա: Նրանք պատասխանատու են միայն «բյուրոյի» տղաների առջեւ: Չկա մի մեխանիզմ, որ ՀՀՇ-ն ինքը ծանոթանա: Եվ արդյոք կառավարությունը ՀՀՇ-ակա՞ն է: Դա տության նախագահը, որը երեկ երեք օր առաջ հրաժարական տվել է այդ հրահանգը: Եվ ճիշտի վարման դեպքն էլ հիմնականում նրա ձեռքին էր:

– **Ինչո՞ւ հասկացեք Ալբերտ Բաղդասարյանը և դուք:**

– Շատերն իրենց ելույթներում նշեցին, թե խմբի ղեկավարն ու ոգեշնչողը Ալբերտ Բաղդասարյանն է: Իմ դեպքում ես որեւէ պատասխան չեմ կարող գտնել:

– **Էդուարդ Եգորյանն ասում է, թե ձեզ և Խաչիկ Ստամբոլցյանին մի քանի անգամ նկատողություն են արել կեղծ լուրեր տարածելու համար:**

– Դա մի անգամ է եղել, իրականությանը չհամապատասխանող լուրեր հրապարակելու համար, բայց մենք ներկել ենք դա հենց «Հայք» թերթում, նշելով, որ մենք ամեն ինչ ճիշտ ենք ասել:

խնդիրն է: Մենք ուզում ենք, որ պատասխանատվությունը հասակ հասցնի: Երբ ՀՀՇ-ն կառավարող կուսակցություն է, ապա նա պետք է պատասխանատվություն կրի: Մինչդեռ ՀՀՇ-ն միջնորդավորված է մասնակցում ղեկավարմանը, լինի դա «բյուրոյի» նոյակը, թե հանրապետության նախագահը:

Իմիջիայլոց, այսօր ՀՀՇ-ում առաջին դեմքը Էդուարդ Եգորյանն է, ոչ թե Տեր Հուսիկ Լազարյանը:

– **Սակայն նրանք դեմ են ձեր առաջարկին, որով ուզում եք կուսակցական խիստ հսկողություն դնել կառավարման օղակների վրա և կրկնել նախկին կոմունիստական ղեկավարման մեթոդները:**

– Կոմունիստական մեթոդներն այլեւս չեն կարող անցնել: Բազմակուսակցականությունն այնպես է խորացել Հայաստանում, որ դա այլեւս հնարավոր չէ: Որպես օրինակ կարող եմ բերել այն, որ բոլոր թերթերը անդրադարձել են մեր հանդիպման մանրամասնին, բացի «ՀՀ»-ից և «Հայք»-ից: Եվ հետո, եկեք վերհիշենք, որ ՀՀՇ-ն երկու անգամ ստացել է վստահության քվե, մի անգամ ԳԽ ընտրությունների, մյուսը՝ նախագահական ընտրությունների ժամանակ: Այդքանից հետո մենք իրավունք չունենք պարզելու, թե որն է ՀՀՇ-ի ղեկավարման սկզբունքը: Մեր առաջարկած փաստաթղթի հրապարակումից պարզ կդառնա, թե որն է մեր ուզածը, որը բոլշևիկյանը:

– **Չե՞ք կարող հիմա ասել...**

– Հիմնական կետերը սրանք են. կարող է որոշվել միայն մի բանով, թե ինչպես է այդ կառավարությունը կազմվել: Լևոն Տեր-Պետրոսյանը ՀՀՇ 5-րդ համագումարում ասեց, թե ինչպես են կազմվել մեր ներկա և մյուս կառավարությունները: Ինքը կամ անձամբ ճանաչել է, կամ իրեն ներկայացրել են: Բայց չկա մի կետ, որ նշվեր, թե իրեն առաջադրող կուսակցության հետ ինքը քննարկել է որեւէ թեկնածություն, կամ այդ կուսակցությունը չի առաջարկել իրեն: Այդ մեխանիզմը հերքում է նաեւ նախագահը: Վարչության նիստում էլ նախագահը մի անգամ ես ասեց, թե «ամեն ինչ ես եմ անում, և երբեք էլ չեմ լսելու ձեզ»: Մինչդեռ, ըստ էության, անցնելով իշխանության գլուխ, ՀՀՇ-ն ինքը պետք է կազմեր կառավարություն, ինչպես որ ընդունված է քաղաքակիրթ երկրներում:

– **Այնուամենայնիվ, նկատելի է, որ պայքարը ՀՀՇ-ում գնում է պաշտոն ստացածների և չստացածների միջեւ:**

– Դա հասակ է: Եվ ՀՀՇ վարչությունը ներկա կազմով չի կարող գործադիր իշխանությանը ճնշող որոշումներ ընդունել: Նկատի առնելով նաեւ այն, որ վարչության 27 անդամներից հիմնականում զբաղված են 18-19-ը, որից մոտ 10-ն էլ գործադիր մարմինների աշխատակիցներ:

– **Իսկ ինչո՞ւ հենց հիմա դրվեց ձեր հարցը:**

– Մենք տեղեկացանք, որ մեր դեմ արշավը նախաձեռնել է հանրապետ-

– **Չե՞ք կարծում, որ եթե ձեզ էլ պաշտոն առաջարկեն, դուք էլ կընդունեք մյուսներին:**

– Հնարավոր է: Պաշտոնը բանը չէ: Այն կարող է լրիվ փոխել մարդուն: Եվ շատերը այդպես են փոխվել: Պաշտոնը փորձաքար է: Մեզ պաշտոնի առաջարկություններ եղել են, մենք չենք ընդունել: Երբ ամեն ինչում նրանց հետ համաձայնեինք, իհարկե, պաշտոն կառաջարկեին: Եվ հետո մենք պաշտոն ստանալու խնդիր էլ չենք ունեցել: Պարզապես հիմա ավելի ազատ ենք և մեզ վրա ազդելու լծակ չկա: Ես համոզված եմ, որ ովքեր մեր հանելուն կողմ քվեարկեցին, հաստատ իրենց հոգում դեմ գնացին: Նրանք լծակներից են վախենում, գործադիր իշխանության ներկայացուցիչներ են, իսկ նախագահն ու վարչապետը նստած հետեւում էին քվեարկությանը: Ի դեպ, նախագահը հայտարարեց, թե ինքը մնում է քվեարկությանը և ճնշում է գործադրում, որպեսզի քվեարկեն մեզ հեռացնելու օգտին:

– **Ձեր կարծիքով, ի՞նչ էր սպասում հանրապետության նախագահին այդ հարցի լուծումը, որ նա այդպես սահագրին մասնակցություն ունեցավ:**

– Հանրապետության նախագահը պետք է մի քանի խոշոր քաղաքական ճակատամարտեր տա: Նախ, սկսված հուշկու հանրահավաքները, որոնց մասնակիցների թիվը աստիճանաբար ավելանում է: Նա հասկանում է, որ մյուս հանրահավաքին ավելի շատ են բերելու, ոչինչ չի լուծվի: Ուրեմն, պետք են լուրջ քաղաքական քայլեր: Երկրորդ խնդիրը սահմանադրությունն է: Նա իր սահմանադրության տարբերակը պետք է անցկացնի: Երրորդը՝ ներքին գործերի «շարանների» նախարարի խնդիրն է: Այս հարցն էլ մեծ նշանակություն ունի: Նա փորձեց այդ հարցը «բյուրոյի» տղաների հայտարարության միջոցով լուծել, որպեսզի դա դառնա ՀՀՇ վարչության որոշում (Իմիջիայլոց, նախագահին մոտ կանգնած մարդկանցից կեսով հերքեցին Մայիլյանի այս ասածները, ասելով, թե դա պարզ մոլորության մեջ գցել է): Բայց մենք չգնացինք այդ քայլին: Չկան այն մեխանիզմները, որով մենք ազդենք ներքին գործերի նախարարության վրա:

Եվ վերջապես, չորրորդը ընտրությունների խնդիրն է: Նախագահի կարծիքով, այս ամենի արդյունքում ընտրություններում հաղթելու հնարավորությունները կմեծանան: Իսկ քաղաքական ճակատամարտեր տալու համար պետք է ամրացնել կազմակերպությունը: Ամրացավ, թե չէ՝ չեմ կարող ասել: Բայց մեր խմբակցության անդամներից Ռաֆֆի Արզարյանը կարծիք հայտնեց, թե կարող է այսպես կամաց-կամաց հեռացնենք շատերին և վերջում մի քանի հոգի մնան:

Նախագահը լուրջ է նախապատրաստվում այս ճակատամարտին:

– **Ի՞նչ եք պատրաստվում անել:**

– Մենք մնում ենք ՀՀՇ անդամ: Բայց ուզում եմ կրկնել, որ երբ Տեր Հուսիկը հայտարարում է, որ սա այն ՀՀՇ-ն չէ, իրավիճակը փոխված է, թող անունը դնեն այլ ՀՀՇ: Իսկ մենք էլ կձգտենք ՀՀՇ-ն վերականգնել: Առայժմ հստակ քայլեր չունենք:

Ժամանակը ցույց կտա, թե այս «բյուրոյի» տղաներն ու նրանց հետ եւս մի քանի հոգի ինչու եկան ՀՀՇ: Ինչ-որ տեղ կան փաստաթղթեր և վկաներ, թե ինչպես սրանք իրենց ազդեցության տակ գցեցին ՀՀՇ-ից շատերին և դրանով ոչ տարան կազմակերպությունը: Մի բան պարզ է, որ նրանց ազդեցության տակ ՀՀՇ-ն քայքայվեց: Ակնհայտ էր, որ նրանք ՀՀՇ մտան և այն տարան մի այնպիսի ուղղությամբ, որ հանկարծ ՀՀՇ-ում ազգային գաղափարախոսություն չստացվեց, ՀՀՇ-ում սոցիալականություն չառաջացավ, ՀՀՇ-ն չշարունակեց շարժման ավանդույթները, որոնք մեր ժողովրդի համար հոգեհար ազդակ էին: Եվ երբ ՀՀՇ-ի որոշ շուրջ 100 կոմունիստական գործիչներ պաշտոն են ստացել, ապա կրկնակի ինքնական ակտիվիստները հեռացվել են աշխատանքից:

ՀՀՇ-ից արտահոսքը օրեցօր ավելանում է: Վարչության նիստում ես նրանց հարցրի՝ իսկ ի՞նչ եք անելու այն խմբի հետ, որը մեզանից հետո կառաջանա: Երբ առողջ գնում է ոչ ճիշտ ճանապարհով, անընդհատ քարի է դեմ առնելու:

Զրույցը վարեց
ՀԱԿՈԲ ԱՍԱՏՐՅԱՆԸ

Վաճառում եմ

կաղնեփայտի պարկետ: Գինը պայմանագրային: Զանգահարել 55-72-21

ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

Գագիկ Շահբազյան. «Մեծ Բրիտանիայում հետաքրքրվում էին մեր ապրանքներով»

Ինչպես տեղեկացրել էինք, «Ազգի»-ի հուլիսի 7 և 15 համարներում, բրիտանական «Վիզլեն» ֆիրմայի աջակցությամբ այս ամսվա առաջին տասնօրյակում Լոնդոնում կազմակերպված բազմավորական ցուցահանդեսում մասնակցեց նաև Հայաստանը: Պետնախարար Գագիկ Շահբազյանը, որ մասնակցել էր այդ ցուցահանդեսին, երեկ հայտնեց, թե Հայաստանից տարված ապրանքների շարքում մեծ ուշադրության են արժանացել հատկապես հայկական կոնյակները, ծիրանի, հոնի և թթի օղիները, ինչպես նաև թզի և ընկույզի մուրաբաները: Սակայն, ինչպես նշեց պետնախարարը, Հայաստանը դեռեւս չլուծված հարցեր ունի փաթեթավորման համակարգում: Չէ՞ որ հենց ապրանքի փաթեթավորումից է կախված նաև նոր իրացման շուկաների հայտնաբերումը:

Իր ունեցած բազմաթիվ հանդիպումների շարքում, պրն. Շահբազյանն առանձնացրեց հատկապես վերակառուցման և զարգացման եվրոպական բանկում ունեցած հանդիպումը, ուր համաձայնություն է ձեռք բերվել, որ եթե Հայաստանը մոտ ապագայում ներկայացնի համապատասխան ծրագիր, ապա կարելի է ակնկալել 20 մլն. դոլար վարկի տրամադրում: Բացի այդ, Մեծ Բրիտանիայի գյուղատնտեսության նախարարությունը նույնպես պատրաստակամություն է հայտնել Հայաստանին տեխնիկական օգնություն ցույց տալ: Այնուհետեւ անդրադառնալով հուլիսի 11-15-ը Միացյալ Նահանգներ կատարած այցին, Գագիկ Շահբազյանը հայտնեց, թե հանդիպումներ է ունեցել ԱՄՆ-ի վարչակարգի անդամների, օրենսդիրների, գործարար շրջանների ու ոչ կառավարական կազմակերպությունների ներկայացուցիչների հետ, որոնց ընթացքում քննարկվել է մարդասիրական օգնության կարգով մեր հանրապետությանը սննդամթերք տրամադրելու հարցը: Հայտնի է, որ միայն 1994 թ. «Սնունդ առաջընթացի համար» ծրագրով Հայաստան է ուղարկվել 120 հազար տոննա հացահատիկ: Գագիկ Շահբազյանը բարձրացրել է այդ օգնության տեղափոխման հետ կապված խնդիրները, հատկապես բեռները վրացական նավահանգիստներից մինչեւ հանրապետության սահմանները փոխադրելու հետ: Հանդիպումների ընթացքում քննարկվել են նաեւ 1994-1995 թթ. ձմռան նախապատրաստական աշխատանքների ծրագրերը: Պետնախարարը հայտնեց, թե հիմնականում գումարներ կտրամադրվեն մազութի տեղափոխման և կերոսինի համար: Առայժմ, այդ գումարները ճշտված չեն: Քննարկվել են նաեւ աշնան-ձմռան շրջանում բնակչությանը սննդով ապահովելու համար անհրաժեշտ ապրանքատեսականին և վերջինիս առաքման ժամկետները: Ի դեպ, Գագիկ Շահբազյանը տեղեկացրեց, որ ԱՄՆ-ի Սենատն առաջին ընթերցմամբ հաստատել է 1995 թ. ֆինանսական տարում Հայաստանին տրամադրել 75 մլն. դոլար, որն ըստ ամենայնի կօգտագործվի հացահատիկի ներկրման համար: Դա հնարավորություն կտա ապահովել կտրոններով նախատեսված հացի չափաբաժինները:

Մի խոսքով, «օգնում են նրան, ով աշխատում է», ասաց պետնախարարը, նշելով, որ իրենց կողմից արվող քայլերը դրական գնահատականների են արժանանում արտասահմանյան գործընկերների կողմից: Այլ հարց է, որ եթե ամբողջացնենք դրսից ստացվող օգնությունը, կստացվի, թե մեր ժողովրդին պահում է ոչ թե Հայաստանի, այլ Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների կառավարությունը: Հ. Ա.

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Դ տարի
Հիմնադիր և հրատարակիչ՝
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երևան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941, AT&T (7-8852) 151065
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ / 529221
Տնօրէն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581841
Ձևը և տառատեսակը ՊԱՒԵԼ ԿԱԼԱՇԵԱՆԻ
Apple Macintosh համակարգչային սարքավորումը «Ազգ» թերթի
Azg armenian daily
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԱՇԽԱՐՀ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Ադրբեջանական լրտես է բռնվել

Հավաստի աղբյուրներից հայտնի է դարձել, որ 1994 թվականի փետրվարին Հայաստանի տարածքում ԴԴ պետանվտանգության մարմինները բռնել են 1959 թ. ծնված, Օգնի (Ղազախ) խաղաղի բնակիչ, ազգությամբ ադրբեջանցի Գաբիբուլա Բաբաեւիչ Բաբաեւին: Նա 1977-79 թթ.-ին ծառայել է Լենինական խաղաքում (այժմ Գյումրի): Փոքր-ինչ տիրապետում է հայոց լեզվին: Մի քանի տարի առաջ, լինելով վարորդ, ենթարկվել է ավտովթարի, ունեցել է գանգի ոսկրաբեկվածք, եւ այդ ժամանակից ի վեր հոգեկան խանգարումներ են նկատվել: Այս տարվա սկզբին Բաբաեւը նյարդաբանական հանրապետական դիսպանսերում հերթական բուժումն անցնելու եւ հաշմանդամության թոշակ հաստատելու նպատակով մեկնել է Մախաչկալա: Մոսկվա-Թբիլիսի գնացքով Օգնի վերադառնալիս, հայտնվում է մի խցիկում, որտեղ արդեն կային երեք ադրբեջանցի, որոնք առաջարկել են նրան Ղարաբաղի դեմ պատերազմին մասնակցելու նպատակով մեկնել Բաքու: Այս երեքը ներկայացել են որպես Յուսուպային Կովկասի տարածաշրջանից վարձկաններ զինվորագրողներ: Բաբաեւը հրաժարվել է, սակայն ստիպված է եղել նրանց հետ մեկնել Բաքու, որտեղ նրանց քողարկին դիմավորել է «ժողովրդի հերոս», ռազմական շարքերի ակտիվ մասնակից ոմն Ռուսլան Իզմայիլով: Իմանալով, որ Բաբաեւը ժամանակին ծառայել է Հայաստանում, Իզմայիլովը զենքով սպառնալով պահանջել է, որ Բաբաեւը մեկնի Հայաստան, Գյումրիում գտնի բանակային ընկերներին եւ ռազմական բնույթի տվյալներ հավաքի: Իր եւ հարազատների ճակատագրի հանդեպ վախը արեց իր գործը, եւ Բաբաեւը հայտնվեց Հայաստանում: Կալանավորվելուց հետո Բաբաեւը բժշկական քննություն է անցել ԴԴ առողջապահության նախարարության մարմիններում, որոնք հաստատել են ախտորոշումը, ուժեղ վախի ախտանիշի արագացումը չի զիջեցնում սկզբնական փուլում: Անհրաժեշտ հավանականությամբ, Բաբաեւի համար ամեն ինչ կավարտվի բարեհաջող, եւ նա կվերադառնա իր հարազատների մոտ:

ՆՏ

Ուրախությամբ եւ սակայն ոչ մեծ զարմանքով տեղեկանում ենք, թե Ստամբուլի հայաշատ թաղամասերից Բակրգյուղի վերջերս բնտրված քաղաքապետ պրն. Ալի Թալեդ Յոզդեմիրը (Մայր հայրենիք կուսակցություն) երկու օրվա մեջ ամբողջովին ապօրինացրել է սկել ըրջանում գտնվող եւ ստամբուլահայության պատկանող երկու մեծ հիվանդանոցներից մեկի՝ Սուրբ Փրկիչ հիվանդանոցի պարտեզի բոլոր ապօրինացված շենքերով տեղադրին աշխատանքի է անցել եւ 4 ամսվա մեջ լրացրել մի կարեւոր աշխատանք:

Ինչպես նախապես ասել էինք, մարտի 27-ին Թուրքիայում տեղի ունեցած քաղաքապետական ընտրություններում, Թուրքիայի կուսակցությունները նախատեսել էին, որ իրենցից ոչ մեկը քվեների մեծամասնությունը չոպիտի հավաքի, այլ ընդհակառակը՝ քվեները գրեթե հավասար պիտի բաժնվեն իրենց

ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐ

Թուրքիա. Աչքդ սիրեմ, փոքրամասնության քվե

ճամփաները:

Յոզդեմիրը, երբ դեռ անցյալում այցելել էր Սուրբ Փրկիչ հիվանդանոց, այնտեղից նախքան մեկնումը, հիվանդանոցի վարչության պատասխանատուներին (հիարկե բոլորը հայ) հարց էր տվել, թե. «Ո՞րն են նրանց գլխավոր հարցերը»:

Ստամբուլի Սուրբ Փրկիչ հիվանդանոցի հոգաբարձության անդամները դիտել էին տվել, թե. «Պարտեզի ճամփաները նորոգության կարոտ: Պետք էր, որ քաղաքապետը, բայց այս գործը այնքան բազմածախս էր, որ հոգաբարձությունը հաջողությունը չուներ այդ դիմաց մի գործ ձեռնարկելու»:

Քաղաքապետը, ամենից առաջ խոսքին հայտնել էր, թե «Դա քաղաքապետարանի պարտականությունների մեջ է մտնում, ուրեմն հայ հայրենակիցները զոհի նման մարզերում մտահոգության պետք չէ, որ ունենան»:

Այսպիսով, նա հարգել է իր խոստումը:

Քաղաքապետությունը, հազիվ մի քանի օր անց, տասնյակ բանվորներով, մեքենաներով, զույգ հսկա մեջ:

Ուրեմն փոքրամասնությունների քվեները ոչ դեր ունեն է ունենան հավասարակշռությունները դեպի այս կամ մյուս կողմ փոխելու դերը:

Այսպիսով, բոլոր կուսակցությունները, հատկապես վերջին քաղաքապետական ընտրություններում խորամանկություն էին ունեցել փոքրամասնությունների (հատկապես հայերի) հանդեպ սովորականից մի քիչ ավելի ուշադրություն ցուցաբերելով:

Հիմա ... նկատելով, թե Թուրքիայի առօրյայում մոտ ժամանակներս ընական թվականից ետս եւ արտակարգ ընտրությունները չեն պակասելու, ուրեմն ստամբուլահայությունը, ըստ երեւույթին, հաճախ է կրկնելու «աչքդ սիրեմ, փոքրամասնության քվե» արտահայտությունը, քիչ չափով օգտվել ջանալով իրականության մեջ սովորական քաղաքացու համար ամենաբնական «շնորհումները» թուրքական քաղաքական շրջանակներից:

ՌԱՖՖԻ ՀԵՐՄԱՆ ԱՐԱՔՍ
Փարիզ

ԱՄՆ ԱՏՈՐԿՈՒԹՅՈՒՆ

Ամերիկյան բամբակը լավ է աճում Ադրբեջանում

ԲԱՔՈՒ, 21 ՀՈՒԼԻՍ, ԽԱԲԱՐ ՄԵՐ-ՎԻՍ-ՆՈՒՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ադրբեջանում 5 հեկտար ցանքատարածության վրա լավ աճել են ամերիկյան բամբակենու երեք տեսակ, որոնց սերմացուն եւ նախնական պարարտացման համապատասխան տարբերը հանրապետություն էին բերվել ամերիկյան «Քեմոնտեմս» ֆիրմայի կողմից, որպես մարդասիրական օգնություն: Ադրբեջանի գյուղատնտեսության նախարարության բամբակագործության վարչության պետ Սաբիր Ալիաղովը հայտնեց, որ ամերիկյան սորտերը տեղական տեսակներից տարբերվում են բարձր բերքատվությամբ, բելի որակով եւ ապագայում իրենց բերքատվության շնորհիվ կարդարացնեն բոլոր ծախսերը: Նախատեսվում է, որ մոտ ժամանակներս ամերիկյան ֆիրմայի եւ հանրապետության գյուղնախարարության արանքին տնտեսական կապերի բաժնի ներկայացուցիչները պայմանագիր կստորագրեն եկող տարի Ադրբեջանի արդեն երեք հազար հեկտար արգավանդ հողերում ամերիկյան բամբակենի աճեցնելու վերաբերյալ:

ԱՄՆ-ում ստեղծվեց միջինասիական ձեռնարկչական հիմնադրամ

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 20 ՀՈՒԼԻՍ, ԹՈՒՐԻՆ-ՄՆԱՐԲ: Նախագահ Բիլ Քլինթոնը հայտարարեց, որ նախկին կոնգրեսական Ստիվեն Սոլարցը նշանակվել է ԱՄՆ-ի միջինասիական ձեռնարկչական հիմնադրամի նախագահ: Սպիտակ տան մամլո ծառայության հայտարարության մեջ ասված է, որ հիմնադրամը կնպաստի Կենտրոնական Ասիայի 5 պետություններում՝ Ղազախստանում, Կրղզստանում, Ուզբեկստանում, Տաջիկստանում եւ Թուրքմենստանում մասնավոր հատվածի զարգացմանը:

ԱՄՆ-ը ծրագրում է հիմնադրամին 150 միլիոն դոլլար հատկացնել առաջիկա 3-4 տարում: Հիմնադրամն իրավունք կունենա միջոցներ հատկացնել մասնավոր ընկերությունների ստեղծմանը եւ տեխնիկական օժանդակություն ցույց տալ միջինասիական մասնավոր ձեռնարկություններին: Առանձնակի ուշադրություն կդարձվի փոքր ու միջակ բիզնեսին:

Հիմնադրամը մտադիր է Կենտրոնական Ասիայի բոլոր պետություններում գործունեություն ծավալել: Այդ նպատակով գրասենյակներ կբացվեն բոլոր հինգ մայրաքաղաքներում: Ընդսմին հատկապես կառնվի Ղազախստանում եւ Կրղզստանում տնտեսական բարեփոխումների առաջընթացը:

Համանման ձեռնարկչական հիմնադրամներ արդեն ստեղծված են Ռուսաստանում, Չեխիայում, Սլովակիայում, Բուլղարիայում, Լեհաստանում եւ Հունգարիայում:

Նախատեսված է հիմնադրամը հիմնել 1994 թ. վերջերին՝ փոխնախագահ Ալ Գորի այդ շրջան կատարելիք այցի ընթացքում:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Թուրքմենբաշին՝ Ֆոլսոմի պատվավոր քաղաքացի

ԱՇԽԱԲԱԴ, 21 ՅՈՒԼԻՍ, ԻՍԱ-ՊՐԵՍ-ՄՆԱՐԲ: Թուրքմենստանի նախագահին ԱՄՆ-ի Ֆոլսոմ քաղաքի (Կալիֆորնիա) պատվավոր քաղաքացու կոչում է շնորհվել: Դիպլոմում արտահայտելով Թուրքմեն բաշու ներքին եւ արտաքին քաղաքականության ասպեկտ, ողջում է տեղական մամուլը, ամերիկյան քաղաքի «հայրը» ավելորդ չի համարում, որ Ֆոլսոմի կորպորացիաները մեծ ցանկություն ունեն սատարելու Սափարմուրադ Նիյազովի օժանդակությունը, թուրքմենական շուկան յուրացնելու գործում:

Բանգլադեշից վարկ առաջինը ստացավ Ռուսաստանը

ՄՈՍԿՎԱ, 21 ՅՈՒԼԻՍ, ԻՍԱ-ՊՐԵՍ-ՄՆԱՐԲ: Առաջին օտարերկրյա պետությունը, որին Բանգլադեշի կառավարությունը իր պատմության մեջ առաջին անգամ վարկ է հատկացրել, Ռուսաստանն է, որը 25 մլն դոլլար է ստացել, հուլիսի 20-ին հայտարարեց Ռուսաստանում այդ երկրի դեսպան Ահսա Ահինը: Նա նշեց, որ երկու հանրապետությունների կապերի զարգացման գործում ավելի մեծ դեր է սկսել խաղալ Ռուսաստանի մասնավոր հատվածը, Ռուսաստանի ձեռնարկատերերին առաջարկված է առավել նպաստավոր ռեժիմ, Բանգլադեշում ստեղծված ազատ առեւտրի երկու գոտում աշխատելու համար:

■ *Բաժինում ողջույնում է, որ մոտ օրերս հրաժարականը կներկայացնի հանրապետության գլխավոր դատախազ Ալի Ռմհարթը: Պաշտոնյա հանրապետության գլխավոր դատախազի հետ տարված տարաձայնություններ են: Այս պաշտոնի առավել հավանական թեկնածուն է համարվում Նախիջեւանի դատախազ Իսա Նաջաֆովը:* Փաստ

ՏԵՍԱՌՈՏ

Հուլիսի 25-28-ը Սեւ ծովում կանցկացվեն զորավարժություններ

ԿԻԵՎ, 21 ՅՈՒԼԻՍ, ՆՈՎՈՍՏԻ ՏԱՊԱՆ: Հուլիսի 25-28-ը Սեւ ծովի հարավ-արեւմուտքում կանցկացվեն Բուլղարիայի ռազմածովային ուժերի «Բրիզ-94» օտարերկրյա մարտավարական զորավարժություններ, որոնց կմասնակցեն նաեւ Հունաստանի, Ռումինիայի, Թուրքիայի, ԱՄՆ-ի, Ռուսաստանի եւ Ուկրաինայի ռազմանավեր, նավեր եւ ավիացիա: Առաջիկա զորավարժությունների հիմնական թեման Բուլղարիայի ռազմածովային ուժերի մասնակցությունն է ՄԱԿ-ի մարդասիրական օգնության խաղաղարար միջոցառումներին: Նպատակներից է սեւծովյան շրջանում վստահության ամրապնդումը տարբեր պետությունների ռազմածովային ուժերի համատեղ գործունեության միջոցով, ՄԱԿ-ի խաղաղարար գործողություններում մարդասիրական եւ փրկարար գործունեության համատեղ ծրագրմանը կառավարման մարմինների նախապատրաստումը, համատեղ գործողությունների ընթացքում նավերի անձնակազմի փորձի փոխանակումը:

ԱՊՀ չորս երկրներ Չինաստանի հետ քննարկեցին սահմանային հարցեր

ՊԵԿԻՆ, 21 ՅՈՒԼԻՍ, ՌԻԱ-ՄՆԱՐԲ: Այստեղ ավարտվեց Չինաստանի հետ սահմանագծի համաձայնեցման խմբի տասներորդ նիստը: Խումբը Չինաստանի հետ վարվող սահմանային բանակցություններում Ղազախստանի, Կիրգիզիայի, Ռուսաստանի եւ Տաջիկստանի համատեղ պատվիրակությունն է: Ինչպես հայտնեցին Պեկինում Ռուսաստանի դեսպանատան մամլո ծառայությունում, քննարկվել են Չինաստանի հետ ԱՊՀ այդ չորս պետությունների սահմանագծի հարցերը: Համաձայնություն է ձեռք բերվել բանակցությունների շարունակման շուրջը:

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

Հիսուն տնտեսական նախագիծ Գերմանիայի մասնակցությամբ

ՄՈՍԿՎԱ, 20 ՀՈՒԼԻՍ, ՄՆԱՐԲ-ԻՄԱ-ՊՐԵՍ: Ռուսաստանում ներկայումս շուրջ 50 նախագիծ է իրականացվում Գերմանիայի մասնակցությամբ, որոնց թվում՝ ողջխմբերների գործարանը Տյումենում, փայտամշակմանը՝ Եկատերինբուրգում եւ վաճառքի արտադրության ձեռնարկությունը՝ Պերմում, հուլիսի 19-ին կայացած մամլո ասուլիսում հայտարարեց ՌԴ աշխատաարդյունաբերական պալատի նախագահ Ստանիսլավ Սմիռնովը: Նրա խոսքերով ասած, Ռուսաստանի Դաշնությունում 400 ռուս-գերմանական համատեղ ձեռնարկություններ են գործում արտադրության սպասարկումների, զբոսաշրջության, առողջապահության եւ առեւտրի ոլորտում: Գերմանիայում 100 համատեղ ֆիրմաներ են գործում: Նկատի առնելով գերմանացիների հետաքրքրությունը Ռուսաստանի շուկայի նկատմամբ, առեւտրաարդյունաբերական պալատը մտադիր է մինչեւ տարեվերջ անցկացնել գերմանացի ձեռնարկուների հանդիպումներ Արեւմտյան Սիբիրի եւ Ուրալի ձեռնարկատերերի հետ:

Շուտով կօրինականացվի մասնավոր փաստաբանական գործունեությունը

ՄՈՍԿՎԱ, 21 ՀՈՒԼԻՍ, ՌԻԱ-ՄՆԱՐԲ: Ռուսաստանում կլինեն անհատական գործունեությամբ զբաղվող փաստաբաններ, հայտարարեց ՌԴ արդարադատության փոխնախարար Անատոլի Ստոլյարովը, նկատի ունենալով «Ռուսաստանի Դաշնության դատապաշտպանության մասին» օրենքի նախագծին նվիրված մամլո ասուլիսում: Նրա խոսքերով, մասնավոր գործունեությամբ զբաղվելու իրավունք ընձեռող պայմաններ են անդամակցությունը փաստաբանների կոլեգիային, ոստիկանության քննության հաջող հանձնումը եւ փաստաբանական գործունեությամբ զբաղվելու արտոնագրի առկայությունը: Ինչպես հաղորդեց «Փաստաբանների ընկերակցություն» միջազգային միության նախագահ Գեորգի Վոլկովենկովը, օտարերկրյա փաստաբանները, նոր օրենքի համաձայն, իրավունք չեն ունենա իրավաբանական օգնություն ցույց տալու Ռուսաստանի տարածքում:

ԲԵԼԱՌՈՒՍ

Տնտեսական վիճակը մռայլեցնող է

ՄԻՆՍԿ, 21 ՀՈՒԼԻՍ, ՌԻԱ-ՄՆԱՐԲ: Բելառուսի նախագահ Ալեքսանդր Լուկաշենկոն, ելույթ ունենալով Գերագույն խորհրդի նստաշրջանում, հանրապետության տնտեսական վիճակը անվանեց «ճգնաժամային ու մռայլեցնող, որի հետեւանքով ծառանում է ազգի գոյատեւության հարցը»: Նա մասնավորապես նշեց, որ 1994 թ. առաջին կիսամյակում ազգային եկամուտը 1993 թ. նույն ժամանակամիջոցի համեմատությամբ կրճատվել է 32 տոկոսով: Էներգակիրների համար Ռուսաստանի Դաշնությանը Բելառուսի պարտքը մոտենում է 14 տրիլիոն ռուբլու, իսկ արդյունաբերական ձեռնարկությունների պահեստներում կուտակվել է ավելի քան 5 տրիլիոն ռուբլու արտադրանք, դա Բելառուսի ամբողջ արդյունաբերության արտադրության ամսական ծավալն է: Անչափ սուր ճգնաժամի մեջ է պետության ֆինանսական համակարգը: Բելառուսի նախագահի ասելով, ընթացիկ տարվա վերջին արտաքին պարտքը կկազմի 2 միլիարդ 300 միլիոն ամերիկյան դոլլար: Նախագահը այդ պահանջներն խոստում տվեց իրադրությունը գնահատել առանց խուճապի եւ վճռականորեն ձեռնամուխ լինել կարճ ժամանակամիջոցում խոստացույն միջոցների իրականացմանը երկիրը խորագույն ճգնաժամից դուրս բերելու համար: Դրանց թվում նա ընդգծեց պետական կարգավորման ուժեղացումը եւ խոստացույն կարգապահության հաստատումը բառիս լայն իմաստով, հատկացվող ռեսուրսների արդյունավետ օգտագործման վերահսկումը, ինչպես նաեւ կառավարման համակարգի փոփոխումը, որով նախատեսվեր կենտրոնացված իշխանության զուգակցում տեղական մարմինների ինքնուրույնության հետ:

Միեւնույն ժամանակ Ալեքսանդր Լուկաշենկոն հավաստիացրեց, որ վարչահրամայական եղանակներին վերադառնալը բացառված է:

digitised by A.R.A.R.@

Ոչ, ղարաբաղցին չի թուլանա

Մեր ձայնը չէր հասնում աշխարհին: Կամ աշխարհը չէր ուզում լսել: Դարձյալ, ինչպես դա եղել էր բազմիցս, օգնության հասան ռուս մտավորականության Ղարաբաղ կոմիտեի (ՂՌԻԿ) ներկայացուցիչները: Դեռ ձմռանը ռուս գրողներ Անդրեյ Նույկինը, Գալինա Նույկինան, Յուրի Չեռնիչենկոն, Թիմուր Գայդարը եւ Վալենտին Օսկոցկին մեզ համար դժվարին այդ պահին ինքնաթիռով թռան Ստեփանակերտ ու Ղարաբաղի. Բռնազավթված հողի (ու վեր էր ամենայն խուսափողի) մասին պատմեցին աշխարհին: գուցե թե այնքան էլ չլսվեցինք, թե ինչ երջանկությամբ ուրախ օգնեցին իր ազատության համար պայքարող Ղարաբաղին: Եվ ահա մեզ մոտ են բերում ԽՍՀՄ ժողովրդական դեպուտատ գնդապետ Վլադիմիր Սմիռնովը, ՌՍՖՍՀ դեպուտատ Անատոլի Շաբադը, գրողներ Իննա Բոռխովան, Կիրիլ Ալեքսանդրին եւ ուրիշ-

հայերի մասին, որոնք հենց մի գլուխ տեղահան են անում ադրբեջանցիներին, ոտնահարում նրանց, հրդեհում տները: Այդպիսանդերծ Քոկսի խմբին արգելել էին գնալ Շահումյան, իբրեւ թե կարեւոր նյութերի կլանի համար անհանգստանալու պատրվակով: Եվ այնուամենայնիվ, բարոնուհի Քոկսը կարողացել էր լինել Շուշիում, Բերդաձորում, ադրբեջանցիների գրաված Հադրութի շրջանում: Անգլիայի պառլամենտի լորդերի պալատի փոխխոսնակը Մոսկվայում դարձյալ հանդիպումներ ունեցավ Յազովի ու Լուկյանովի հետ: Եվ դարձյալ հանդիպումից հետո նեղվել էր. «Խեղճ Ռուսաստան» ճղճիմական արտահայտությունը:

Հայաստանի սահմանամերձ գյուղերի մեծական գնդակոծումը, Ղարաբաղի հայկական գյուղերի շրջափակումը, որոնք ամեն անգամ ավարտվում էին զոհերով ու պատանդներով, փաստերի կեղծ ներգափոխությունները զանգվածային լրատվությամբ ու հասկացես կենտրոնական հեռուստա-

նել Գետաշենից»: Նա հարցին պատասխանեց հարցով եւ ավելացրեց. «Միայն թե խնդրեմ իմ հարցը չմեկնաբանեք»: Ես ընդառաջեցի պայմանը: «Ասացեք, միայն ազնվորեն, դուք խոսո՞ւմ եք Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի հետ»: «Իսկ ինչո՞ւ եք հարցնում», խուսափեցի պայմանը: «Ոչ՞ որ պայմանավորվեցինք չմեկնաբանել»:

– Դուք ինչ չե՞ք ակնարկում, թե Հայաստանի Գերագույն խորհրդի նախագահը պայքարում է հայերին հարազատ բնակավայրերից տեղահանման համար:

– Ես ընդամենը հարցրի ձեզ թե դուք խոսո՞ւմ եք Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի հետ: Եվ ոչ ավելին, եւ լավ ուրեմն, խնդրեցի չմեկնաբանել:

– Դուք ճաշակեցյալ եք մեր հարաբերություններին: Եվ այնուամենայնիվ, դուք, Վլադիմիր Ալեքսանդրովիչ, չպատասխանեցիք իմ հարցին. «Գիտե՞ք արդյոք, որ վերեւից հրաման է տրված տեղահանել հայերին»:

– Դեռ մայիսի երկուսին ի լուր երկրի հայտարարվեց, որ տեղահան-

Էջեր ղարաբաղյան իրադարձությունների եւ խոհերի գրքից

Հարազատ հողի վերքերն անցնում են իմ սրտի միջով

ԶՈՐԻ ԲԱԼԱՅԱՆ

ներ: Նրանք Վերիշենում դեպուտատական ռունկս հիմնեցին:

Ամբողջ օրագիծը Երեւանի հասնելու տնտեսական հարցերով ղեկավարական կոմիտեի նախագահ Գրիգոր Հարությունյանի կաբինետը թվում էր փեթակի նման: Ռադիոգրամներ էին ընդունվում Վերիշենից, տեքստը ուղիղ գծով հաղորդվում Մոսկվա: Արտակարգ հատուկ հեռախոսը ոչ մի րոպե չէր լռում: Վերիշենը ուղղաթիռներից գնդակոծում էին հրթիռներով, չկառավարելով, որ այնտեղ դեպուտատներ կան: Երբ ես այդ մասին ասացի մարշալ Յազովին, նա հարցրեց: Սկզբում չհավատաց, բայց ես Սմիռնովի անունից հեռագիր ուղարկեցի, որտեղ գնդապետը մեղադրում էր հրամանատար մարշալին խաբեության համար: Բոռխովայի եւ Ալեքսանդրոնկու նյութերը վառվում էին մամուլում եւ հաղորդվում ռադիոյով: Հարցվում էին վիրավորների եւ սպանվածների անունները: Աշխարհին իմացավ, որ խորհրդային բանակը կռվում է Մոսկվայի նախաձեռնությամբ կռված պատերազմ գյուղի դեմ: 23-րդ դիվիզիայի փախնգած հրամանատար գնդապետ Բուդեյկինը բարձրախոսի միջոցով Սմիռնովին հրավիրում էր դուրս գալ բանակցությունների, իբրեւ թե ժողովրդատասների կյանքը փրկելու համար: Դեպուտատները չենթարկվեցին պրովոկացիային: Այդպես փրկվեց Վերիշեն գյուղը: Մոտ մի ամիս Սմիռնովն ու նրա զինակիցները մնացին գնդակոծվող գյուղում: Եվ դիմացան: Տան փոխադարձման օգնությամբ վերջին ճիգերով, պատսպարված հագուստներով:

Երբ այցելում էին Բուլղարիա, Երֆեջ, Մանաշեղ գյուղերը, ես, հիշելով լեդի Քոկսի խոսքերը, ֆաքս ուղարկեցի Լոնդոն եւ խնդրեցի գալ «տարածաշրջան»: Մի քանի ժամ հետո նա պատասխանեց, թե Կանադայում ծնվելուց անմիջապես հետո մահացել է իր թոռնուհին, ինքը մի օրով կգնա պատեր մոտ, հետո անհապաղ կգա «տարածաշրջան» նույն մեր ամսարտվյան խմբի հետ: Երկու օր հետո Անգլիայի, ԱՄՆ-ի, Ճապոնիայի, Նորվեգիայի, Շվեյցարիայի ներկայացուցիչներն արդեն թռչում էին Բաքու: Դա արվում էր, որպեսզի սախառովյան ժողովին չխանգարեն սուրբ մեջ: Նրանց ընդունել էին Մութալիբովը, Պոլյանիչկոն, որոնք անհերքելի բաներ էին ասել անհնարհանալ

Սկիզբը՝ 21, 25, 28 մայիս, 1, 4, 8, 11, 15, 29 հունիս, 2, 7, 13, 16, 20 հուլիս

տեսությամբ տրվող մղորեցնող հաղորդումները, հազարավոր նորանոր փախստականները, որոնց սոցիալական դրաման շեշտադրվում էր երկուսաձի հետեւանքով հազար հազարավոր տուժածների ողբերգական ճակատագրերի վրա, այդ ամենը զգալիորեն ծնրավորում էր մեր ժողովրդի սոցիալական հոգեբանությունը:

Ես մի բանից էի վախենում, դա ղարաբաղցին հանկարծ չհուսահատվի: Մեր ամբողջ հույսը նրա առասպելական կամքի եւ չտեսնված համառության վրա էր: Վախենում էի մորեղբայրս իմ հոգին, ճյարողջի ծեսամավոր Արամը: Մայրս, որ հորս կորցրել էր 1937-ին եւ շատ դառը ու ցավ էր տեսել, պատասխանում էր բազմաթիվ մեկնելու Տաշքենդ, որտեղ եղբոր բնակարաններին բայց էին դրել ճնշված ու կողպեքային արված իմ հարազատները, բայց մնաց հին ճամփորդի վրա ու մերժեց ասաց. «Ոչ, կմտածեն, որ գնացել եմ, փախել եմ: Դու էլ կամենչես: Արամը կգնի ինձ»:

Ոչ, ղարաբաղցին չի թուլանա, մտածեցի ես, նայելով մորս, որ սկսեց ճամպրուկից հանել իրերը:

«Դուք գիտե՞ք արդյոք, որ հրաման է տրված հայերին հանել Գետաշենից»

Հուլիսի վերջին հերթական հեռախոսազրույց կապարեցի այն գործիչների կաբինետներով, որոնք, լավ Լոդրյան, ղեկավարում էին մեր ոխերնությունը: Շատերին էր թվում, թե ամեն ինչ ղեկավարում է Գորբաչովը: Պուգոն կարող էր իր ներքին զորքերի ուղարկել բնակավայրի վրա եւ անմիջապես էլ նշանաչվանի ամբողջից մեղադրել զոհերին, լավ որոմ չարախոսությամբ նրան: Մի խոսքով, ինչպես Տյուտչեն է ասում. «Արեւելքի դարձյալ թռնկել է բարձ արյան հոտը: Դարձյալ կոտրում չոր կողմը ոսկոր ու լաց: Եվ դարձյալ խնջույքի նստած դահիճն արդար է, իսկ զոհերը՝ զրպարտության մատնված»: Յազովին ցույց եմ տալիս լուսանկարներ, թե նրա սանիկներն ինչպես են խոշտում գյուղ, իսկ նա նույն բանն է պնդում, թե «հարկավոր է, որ Մութալիբովն ու Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը բանակցություններ նստեն», եւ շարունակում է սանիկերն ուղարկել խաղաղ գյուղերի վրա: Կրյուչկովը միակն էր, որ հեռախոսը միշտ ինքն էր վերցնում եւ խոսակցությունից միշտ երեւում էր, որ նա շատ լավ տեղյակ է այս կամ այն օպերացիային: Ես հարցնում եմ Կրյուչկովին. «Դուք գիտե՞ք արդյոք, որ հրաման է տրված հայերին տեղահա-

ման հարցը հանված է,- ասաց ՊԱԿ-ի նախագահը:

– Ուրեմն այդ հարցը կար: Եվ մայիսի 6-ին բանակը ուղղաթիռների խումբ ուղարկեց Գետաշենի վրա:

– Ուղղաթիռների մասին դուք արդեն վարչապետին հարցրեք:

– Չեմ ուզում պատգամախոս ձեւանալ, բայց հաստատ գիտեմ, թե ինչով կվերջանա այս ամենը: Կվերջանա նրանով, որ խորհրդային պետությունը կփլուզվի: Լուրջ պետություն: Պետություն, որը կ[illegible] պետության կործանումը:

– Այն պահից ի վեր, որ ինձ ու ձեզ ընտրել են ժողովրդատասներ, մենք հաճախ ենք հանդիպել, բայց չեմ իմացել, թե դուք տարվում եք օկուլտական վարժություններով, ասպագուշակությամբ:

– Ոչ, Վլադիմիր Ալեքսանդրովիչ, ես պարզապես տրամաբանությունից լավ եմ եւ շատ բան գիտեմ շրջափակման մասին: Խորհուրդ եմ տալիս ձեզ փրկել Ղարաբաղը, եթե ուզում եք ամբողջ երկիրը փրկել:

– Կաշխատենք փրկել թե՛ մեկը, թե՛ մյուսը,- ասաց ՊԱԿ-ի նախագահը եւ ծիծաղեց:

Ես ծիծաղելու սիրտ չունեի, մանավանդ որ թուլության էլ չէի կասկածում:

Զանգահարեցին Հադրութից: Մի խումբ կանայք, «Փառանձեմ» ջոկատից: ԽՍՀՄ ներքին գործերի նախարարության զորքերից պատանդ են վերցրել ճառատունները՞ղ զինվորի: Ինքնաբուխ տարածվեց աշխարհում: Բոլորը ախ քաշեցին: Մեր կանանց համար հայրենության զգացումը շեշտադրվելով մղում էր սրտի ճշտումների: Իսկ եթե հանկարծ մի ինչ-որ չար ուժ է ղեկավարում այս ամենը: Շուտով պարզվեց, որ մեր կասկածներն անհիմն չէին: Համենայն դեպս, Մութալիբովն ու Պոլյանիչկոն անում էին ամեն բան, որպեսզի խանգարեն ամեն մի բանակցություն: Նրանց մի բան էր հարկավոր՝ պրովոկացիա սարքել, ջարդել ռուս զորքերին եւ այդ առնիթի տակ ոչնչացնել հայկական գյուղը, որը հանգիստ չէր տալիս բռնատերին: Չեղան էին հեռախոսներ, ֆաքսերը, հեռագիրները: Ապարդյուն: Մոսկվայից այնտեղ գնացին ԽՍՀՄ ՆԳՆ-ի ներկայացուցիչներ: Խումբը ղեկավարում էր գեներալ Ասարիկովը: Նրանց ուղեկցում էր երկրի արտակարգ դրության պարետ գնդապետ Ժուկովը: Հարկավոր էր մի որեւէ բան մտածել: Հակակշիռ մի գործողություն:

Շարունակելի

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

Ահմադ Ֆուադ Ռասլան. «Մենք կարող ենք արդյունավետ աշխատել եղբայրական Հայաստանում»

1952 թ. հուլիսի 23-ին սկսված հեղափոխության արդյունքում (որը իրագործեց «Ազատ սպաներ» կազմակերպությունը՝ Գամալ Աբդել Նասերի գլխավորությամբ), 1953 թ. հունիսի 18-ին Եգիպտոսը ազատագրվեց բրիտանական գաղութատիրությունից եւ հռչակվեց հանրապետություն: Այդ տարեդարձին է նվիրված Նոյյան Տապան գործակալության թղթակից Սոնա Մաշուրյանի հարցազրույցը Հայաստանի Հանրապետությունում Եգիպտոսի Արաբական Հանրապետության գործերի ժամանակավոր հավատարմատար Ահմադ Ֆուադ Ռասլանի հետ:

– Թույլ տվեք շնորհավորել Ձեզ Եգիպտոսի ազգային տոնի՝ Հեղափոխության օրվա առթիվ եւ հարցնել, թե ինչպե՞ս է այն տոնվում ԵԱՀ-ում:

– Շնորհակալություն: Տոնի նախօրյակին հանրապետության նախագահը շնորհավորում է ժողովրդին եւ հանդես է գալիս ճառով, որում արժանին է հատուցում անկախության համար զոհվածներին, այնուհետեւ թվարկում այն բոլոր նվաճումները եւ արժեքները, ինչին հասել է ժողովուրդը հետհեղափոխական տարիներին, կոչ է անում իր ժողովրդին չկորցնել այդ արժեքները: Որո՞նք են այդ արժեքները.

Ժողովրդավարությունը, սոցիալական բարեփոխումները: Այս արժեքների պահպանմանն ու խորացմանը պետք է մասնակցեն բոլոր քաղաքացիները՝ անկախ ծագումից եւ հասարակության մեջ գրաված դիրքից: Այդ արժեքների մասին հիշելը շատ կարեւոր է ժողովրդի համար, որովհետեւ դա մի հնարավորություն է նախագահի համար ցույց տալ, թե ինչերի է հասել եւ ինչ նպատակներ ունի կառավարությունն ապագայում: Այդ օրը Եգիպտոսում ոչ աշխատանքային օր է, երբեմն կազմակերպվում է զինվորական շքերթ: Զանգվածային լրատվության միջոցները լայնորեն անդրադառնում են այդ օրվան:

– Պարոն դեսպան, ելնելով այն բանից, որ խորհրդային պրոպագանդայի պատճառով քիչ եւ աղավաղված ինֆորմացիա է եղել մեզանում, հատկապես, Անվար Սադաթի նախագահած Եգիպտոսի մասին, կցանկանայինք իմանալ, թե իրականում ինչ նվաճումների է հասել Եգիպտոսը Գամալ Աբդել Նասերի, Անվար Սադաթի եւ Հոսնի Մուբարաքի նախագահության ժամանակաշրջաններում:

– Նասերը հուլիսի 23-ի հեղափոխության առաջնորդն էր: Սադաթը հեղափոխության մասնակիցներից էր եւ իշխանության գլուխ անցավ Նասերի մահից հետո՝ 1970 թ.: Նասերի ամենամեծ նվաճումը այն էր, որ նա 74 տարվա բրիտանական օկուպացիայից ազատագրեց Եգիպտոսը եւ ազգայնացրեց Սուեզի ջրանցքը: Նա ոչ միայն հասավ եգիպտական պետության անկախությանը ու ազատությանը, այլեւ՝ արաբական աշխարհի: Երբ Նասերը եկավ իշխանության գլուխ, ընդամենը մի քանի անկախ արաբական երկրներ կային, ամբողջ Մաղրիբը, այսինքն՝ Հյուսիսային Աֆրիկայի մեծ մասը, գտնվում էր Ֆրանսիայի տիրապետության ներքո, արեւելյան արաբական հողերը՝ Մեծ Բրիտանիայի: Նրանց մեծ մասը անկախություն ձեռք բերեցին, ներառյալ Հարավային Եմենը: Պարսից ծոցի երկրները՝ Քուվեյթը, Բահրեյնը, Կատարը սկսեցին անկախանալ: Արաբական Միացյալ Էմիրությունները անկախացան արդեն նրա մահից հետո՝ 1971 թ., արաբական աշխարհն ամբողջապես թոթափեց գաղութատիրության լուծը: Նասերի հաջորդ կարեւոր նվաճումն այն էր, որ նրա օրոք հիմնադրվեց արաբական աշխարհը, քանի որ մինչ Նասերը միջազգային քաղաքականության մեջ այդպիսի հասկացողություն չկար: Հաջորդ նվաճումը այն էր, որ նա կարողացավ Եգիպտոսը զերծ պահել սառը պատերազմից չմիացած պետությունների շարժման միջոցով: Նա Տիտոյի եւ Ներուի հետ մեկտեղ դարձավ չմիացված պետությունների քաղաքականության հիմնադիրը: Եթե Նասերը արաբական ազգի, ապա Սադաթը՝ եգիպտական ազգի ուղենիշն էր: Առաջինը, որ նա արեց իշխանության գլուխ անցնելուց հետո՝ ազատագրեց Իսրայելի կողմից գրավված եգիպտական տարածքները: Նա 1973թ. պատերազմի հերոսը դարձավ, Եգիպտոսը Սադաթի գլխավորությամբ առաջին անգամ հաղթեց Իսրայելին: Նա առաջինը Իսրայելի հետ խաղաղություն կնքեց: Նա փրկեց եգիպտական էկոնոմիկան, սկսելով (1974 թ. հոկտեմբերին) բաց դռների քաղաքականությունը, որը Գորբաչովը սկսեց Խորհրդային Միությունում միայն 10-15 տարի անց: Դրանով նա զայրացրեց կոմունիստներին: 1974 թ. բարեփոխումները օգնեցին Եգիպտոսին անցնելու ազատ շուկայական հարաբերությունների, եւ այժմ մենք քաղում ենք նախագահ Սադաթի տնկած ծառերի պտուղները: Եգիպտոսի ներկայիս նախագահը՝ Հոսնի Մուբարաքը, 1973 թ. պատերազմի մասնակիցներից եւ հերոսներից մեկն է: Եթե Սադաթը խաղաղություն բերեց Եգիպտոսին, ապա Մուբարաքը խաղաղություն բերեց ամբողջ արաբական աշխարհին: Կահիրեն դարձավ միջազգային կենտրոն, որտեղ իրագործվում են խաղաղության գործընթացներ, ստորագրվում խաղաղության հաստատման փաստաթղթեր: Անցած ամիս այնտեղ էր, որ ստորագրվեց պաղեստինա-իսրայելական խաղաղության համաձայնագիրը: Մուբարաքը կարողացավ վերականգնել լավ հարաբերությունները Եգիպտոսի եւ մյուս արաբական պետությունների միջեւ, որոնք լարված էին Քեմփ Դեյվիդի դաշինքից հետո: Կարողացավ հասնել նրան, որ նվազի լարվածությունը Իսրայելի եւ արաբական պետությունների միջեւ: Շատ բան արվեց լիակատար եւ կայուն խաղաղություն հաստատելու համար: Եթե Սադաթը էկոնոմիկայի բնագավառում բարձրացրեց բաց դռների քաղաքականության լոզունգը, ապա Մուբարաքը այն կյանքի կոչեց: Ինչ վերաբերում է ներքին քաղաքականությանը, ապա Եգիպտոսը շարժվում է ժողովրդավարության ուղիով, երկրում գործում է բազմակուսակցական համակարգը, որի մեջ մտնում է 9 կուսակցություն: Դրանք մասնակցում են ներքաղաքական կյանքին, խորհրդարանի աշխատանքներին: Եվ վերջապես Մուբարաքի օրոք Եգիպտոսը առաջինն էր, որ դիվանագիտական հարաբերություններ հաստատեց Հայաստանի հետ:

– Պարոն Ռասլան, Ձեր կարծիքով որ ճյուղերում Հայաստանը եւ Եգիպտոսը կարող են համագործակցել

– Դուք ունեք մեծ հնարավորություններ, արդյունաբերությունը զարգացած է եղել, սակայն շրջափակման, էներգիայի սակավության պատճառով տնտեսությունը դանդաղ է զարգանում: Եգիպտոսի համար հետաքրքրություն է ներկայացնում համագործակցությունը Հայաստանի հետ քիմիական արդյունաբերության, կոմպյուտերների արտադրության, հաստոցաշինության բնագավառներում: Աշխատանքն արդեն սկսվել է: Ընթացիկ տարվա սեպտեմբերին եգիպտա-հայկական համատեղ հանձնաժողովը կսկսի իր աշխատանքը, կքննարկվեն տարբեր ոլորտներում տնտեսական, առեւտրական, գյուղատնտեսության, մշակույթի համագործակցության առնչվող հարցեր:

Հայաստանը ունի շատ զարգացած մշակույթ, մասնավորապես, նկարչություն, գրաֆիկա, օպերային արվեստ, ժամանակակից եւ դասական, սիմֆոնիկ երաժշտություն: Ես կարծում եմ, որ Եգիպտոսի համար համագործակցությունը կարող է օգտակար լինել, շատ բաներ մենք կարող ենք սովորել ձեզնից: Մոտ ապագայում կլինեն անսամբլների, երգիչների, պարողների ազգային տարբեր խմբերի փոխանակումներ: Համագործակցությունը կարող էր ավելի ծավալուն լինել Երեւան-Կահիրե օդային ուղիղ հաղորդակցության առկայության դեպքում: Աշխատանքները սկսված են, ստորագրված է մի նախնական պայմանագիր ուղիղ չվերթի մասին:

– Արդյոք դեսպանատանը շենք չի՞ հատկացվել:

– Արդեն ստացվել է նախնական համաձայնություն Չարենցի փողոցում մի շենք տրամադրելու մասին: Հուսով ենք, որ 3-4 օրվա ընթացքում կստանանք պաշտոնական գրություն: Ես արդեն տեղեկացրել եմ իմ կառավարությանը, որ շենքը ստանալուց հետո մի հատուկ հանձնաժողով գա Եգիպտոսից եւ զբաղվի դրա նորոգման եւ հարդարման աշխատանքներով: Մենք կարող ենք արդյունավետ աշխատել գեղեցիկ, բարի եւ եղբայրական Հայաստանում:

ՆՏ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ **միջազգային**

Քրդերեն լեզվի գործածումն արգելող օրենքը ընդունվել էր 1981 թ.-ին 1980-ի ռազմական հեղաշրջումից հետո բարձրաստիճան զինվորականներից կազմված Ազգային անվտանգության խորհրդի կողմից: Ուղիղ 8 տարի անց, 1989 թ. հունվարին, Թուրքիայի այդ ժամանակվա արտգործնախարար Մեսութ Յըլմազը Վիեննայում ստորագրեց ԵԱՀԽ-ի եզրափակիչ փաստաթուղթը, հետեւաբար ընդունեց նաեւ «ազգային փոքրամասնությունների իրավունքների» եւ «տեղական մշակույթների պահպանման» սկզբունքները: Ներքին եւ մի-

ցազգային օրենսդրության միջեւ ծագած այս հակասությունը անպայման պետք է վերացվեր, հակառակ դեպքում Թուրքիան ստիպված կլիներ հրաժարվել Եվրոպային ինտեգրվելու մտադրությունից: Օզալը իր աջակցությունն էր խոստանում Յըլմազին: Սակայն երբ վերջինս Ազգային անվտանգության խորհրդի հերթական նիստի ելույթում ակնարկեց քրդերենն արգելող օրենքի վերացման եւ քրդական մշակույթի զարգացմանը օժանդակելու անհրաժեշտության մասին, նախագահ Քենան Էվրենը կտրուկ միջամտել էր, ասելով. «Մեր ընդունած թիվ 2932 օրենքը ոչ ոքի չի արգելում տանը կամ փողոցում մայրենի լեզվով խոսել: Շատ վտանգավոր խաղ եք ձեռնարկել: Դրանով սկսում, վերջում անկախության են պահանջում»:

Որպես հեռատես քաղաքական գործիչ, Օզալը հասկանում էր, որ առանց քրդական հարցը լուծելու Թուրքիան հազիվ թե կարողանա իրականացնել թե ռազմաքաղաքական, թե տնտեսական առումով տարածաշրջանի գերտերության վերածվելու ծրագրերը: Ի տարբերություն զինվորականների, նա չէր վախենում Թուրքիայի մասնատման սպառնալիքից, ավելին, նա դեմ չէր քրդական պետության ստեղծմանը հարեւան Իրաքի եւ Իրանի տարածքում: Պետություն, որը լիակատար կախման մեջ կլիներ Անկարայից:

Իր ծրագիրը Օզալը նախատեսում էր կենսագործել չորս փուլով: Առաջին փուլում վերացվելու էր բանավոր եւ գրավոր քրդերենի կիրառումը խափանող օրենքը: Երկրորդ փուլում Թուրքիայի քրդերին տրվելու էր մշակութային գործունեության ազատություն: Զուգահեռաբար դիվանագիտական ակտիվ ջանքեր էին գործադրվելու Իրաքում քրդերի դեմ հալածանքների առաջն առնելու նպատակով: Երրորդ փուլում Անկարան պաշտպանելու էր Իրաքի եւ Իրանի հողերի մի մասի վրա քրդական ֆեդերացիայի ստեղծման գաղափարը: Չորրորդ փուլում Թուրքիայում մտցվելու էր նախագահական համակարգ եւ երկիրը, ԱՄՆ-ի օրինակով, բաժանվելու էր նահանգների: Այդպիսով, հող էր նախապատրաստվելու մի ընդգրկուն ֆեդերացիայի ստեղծման համար, որի բաղադրիչ մաս էին կազմելու նաեւ Մոսուլն ու Կիրկուկը:

Վերջին հանգամանքն անչափ կարեւոր է Օզալի խնկարկած նորասակները ըմբռնելու եւ նրա «ֆրանսիական» լինելու վերաբերյալ տարածված սխալ կարծիքը փարատելու համար: Վերոհիշյալ ծրագիրը լույս աշխարհ եկավ 1991 թ. հունվարի վերջին, երբ ԱՄՆ-ը ՄԱԿ-ի համաձայնությամբ պատժիչ գործողություններ էր իրականացնում Քուվեյթը զավթած Սադդամ Հուսեյնի վարչակարգի դեմ: Այդ օրերին Իրաքի հյուսիսում քրդերի, իսկ հարավում շիաների ծավալած հակակառավարական գործունեությունը պատրանք էր ստեղծել, որ եկել է ոչ միայն Սադդամի վարչակարգի, այլ նաեւ Իրաքի տարածքային ամբողջականության վերջը: Նույն կարծիքին էր նաեւ Ծոցի պատերազմի ընթացքում հակաիրաքյան կոալիցիային միացած Անկարան, որի նախագահը հեռուն գնացող ծրագրեր էր մշակում: Այսպես, այդ օրերին տված հարցազրույցներում Օզալն ընդգծում էր, որ «Ծոցի պատերազմից հետո հնարավոր է տարածաշրջանի քաղաքական քարտեզի փոփոխություն, որին Թուրքիան պետք է պատրաստ լինի», եւ հիշեցնում էր, թե ինչքան կարեւոր են Մոսուլն ու Կիրկուկը Թուրքիայի համար: Նույնիսկ առանձին ելույթներում նա քննադատել էր Իսմեթ Ինյոնյուին, Լոզանում Իրաքը Անգլիային զիջելու համար: Այստեղից հետեւում է, որ քրդական հարցի օրակարգ մտցնելը նախեւառաջ Թուրքիայի ծավալապաշտական քաղաքականության նպատակներին էր ծառայում:

Ժամանակը ցույց տվեց, որ Օզալի հաշվարկները սխալ դուրս եկան: ԱՄՆ-ը չէր պատրաստվում ոչ միայն մասնատել Իրաքը, այլ նաեւ տապալել Սադդամին:

Սակայն 1991-ի հունվարին Թուրքիայի նախագահը դեռ վարդագույն երազներ էր տեսնում եւ սկսում էր իրականացնել իր քրդական ծրագրի առաջին փուլը: Կառավարության նիստերից մեկի ժամանակ նա փորձեց համոզել նախարարներին հետեւյալ խոսքերով. «Հիմարություն է մարդկանց արգելել մայրենի լեզվով խոսել հիմնվելով օրենքի վրա: Պատերազմի ավարտին քարտեզը փոխվելու է: Ինչո՞ւ մենք չմիավորենք Իրաքի եւ Իրանի քրդերին ու չդառնանք նրանց հովանավորը: Բայց դրա համար նախ մենք պետք է մեղմացնենք մեր քաղաքականությունը երկրի ներսում»: Նախարարները, իհարկե, միանշանակ չէին ընդունել Օզալի ծրագիրը: Շատերը դեմ էին քրդերենի ազատ օգտագործմանը: Վիճաբանության ժամանակ տեղի ունեցավ հետաքրքիր մի միջադեպ: «Եկեք վերանանք մանրուքներից, ասաց Օզալը: Ձեզնից ով կարող է պնդել, որ իրեն արտաքինով նման է Միջին Ասիայից եկած նախնիներին... Մի քիչ թուրքի նման է միայն Ադնան Կահվեջին»:

Ի վերջո Օզալին հաջողվեց իր

ԹՈՒՐՔԻԱ

Օզալը եւ քրդական հարցը

Իրաքի եւ Իրանի քրդերի պետություն Թուրքիայի հովանավորությամբ

Ըստ Օզալի ծրագրի, հետագայում այդ պետությունն ընդգրկվելու էր թուրքական ֆեդերացիայի մեջ

ՄՈՒՐԱԴ ԲՈՋՈԼՅԱՆ

Թուրքիայում քրդական հարցի նկատմամբ իշխանությունների վերաբերմունքը տասնամյակներ շարունակ միանշանակ է եղել: Մերժվել է ոչ միայն այդ հիմնախնդրի, այլ նաեւ քրդերի, որպես էթնիկական միավորի գոյությունը, իսկ քուրդ ժողովրդի իր թե մարդկային, եւ թե ազգային իրավունքների համար վարած պայքարը ներկայացվել է «երկրի ամբողջականությունը խախտելու նպատակ հետապնդող անջատողական շարժում»: Այդ գնահատականն ուժի մեջ է նաեւ այսօր, սակայն, օբյեկտիվ իրականության ճնշման տակ, վերջին տարիներին իշխանությունները ստիպված որոշ զիջումներ արեցին քրդերին: Դրանցից ամենաէականը քուրդ ժողովրդի գոյության ճանաչումը եւ քրդերեն լեզվի գործածման ճանապարհին դրված արգելքների վերացումն էր: Եւ այս առաքելությունն ստանձնել էր նախկին վարչապետ եւ նախագահ Թուրգութ Օզալը:

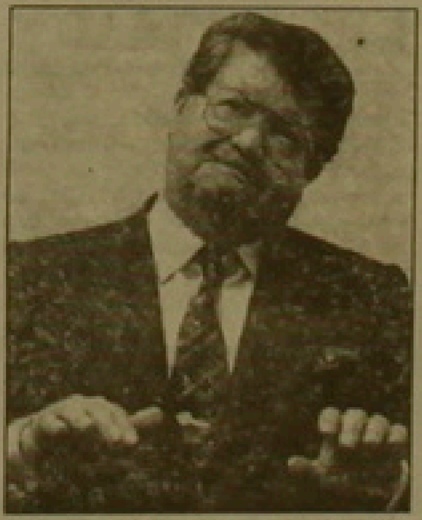

ծրագիրն անցկացնել ոչ միայն կառավարական կաբինետում, այլ նաեւ (երկար եւ բուռն քննարկումներից հետո) մեջլիսում:

Այդ օրերին ԱՄՆ կատարած այցելության ժամանակ Օզալի արտասանած մի նախադասություն (Իմ մայրը հավանաբար քուրդ էր, եւ ես այժմ հանրապետության նախագահն եմ) հիմք հանդիսացավ Օզալի քրդական ծագման վերաբերյալ ասեկոսեների:

Այնուհետեւ գործողության մեջ դրվեց ծրագրի երկրորդ մասը: 1991 թ. մարտին Օզալը Անկարայում գաղտնի բանակցություններ վարեց Իրաքի եւ Իրանի քրդական առաջնորդներ Թալաբանու եւ Բարզանու ներկայացուցիչների հետ: Ուշ ժամանակ անց Անկարա այցելեցին հենց իրենք՝ քուրդ առաջնորդները, որոնց Օզալն իր աջակցությունն առաջարկեց քրդական պետության (իհարկե Թուրքիայի սահմաններից դուրս) ստեղծման գործում, փոխարենը նրանցից պահանջելով իրենց ենթակա տարածքներում ապաստան չտալ PKK-ի զինյալներին: Մի կողմ ենք թողնում քրդական առանձին կազմակերպությունների փոխհարաբերությունների հարցը: Ասենք միայն, որ Օզալի նախաձեռնության շնորհիվ PKK-ի առաջնորդ Օջալանը, հուսադրվելով Թուրքիայի նախագահի թվացյալ քրդամետ քաղաքականությունից, 1993 թ. գարնանը միակողմանի զինադադար էր հայտարարել:

Օզալի մահը 1993-ի ապրիլին ոչ միայն խափանեց նրա ծրագրի իրագործումը, այլ նաեւ ապացուցեց, որ նրա ճնշման տակ տեղի տված զինվորականները եւ ազգայնամոլ ուժերը ամենեւին էլ մտադիր չեն նույնիսկ նվազագույն զիջումներ անել քրդերին: Նրանց աջակցությամբ վարչապետի աթոռն զբաղեցնող Թանսու Չիլլերը իր իսկ խոստումների գերին դարձավ եւ ընտրեց քրդական հարցը զենքի ուժով լուծելու ուղին: Օզալի ծրագրի վերջնական ձախողման մասին է վկայում երկրում քրդերի իրավունքները օրինական ճանապարհով լուծելու ձգտող DEP-ի լուծարումը եւ քրդազգի պատգամավորների կալանավորումը: Այսպիսով, Թուրքիան հրաժարվեց ազգային հարցը (թեկուզ եւ ռազմավարական նկատառումներով) քաղաքակիրթ ձեւով լուծելու փորձերից:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Ճապոնիան ուզում է Ռուսաստանին ներգրավել ԳԱՏՏ-ի համակարգում

ՏՈԿԻՈ, 21 ՀՈՒԼԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ճապոնիան հանդես է գալիս սակագների եւ առեւտրի գլխավոր համաձայնագրի (ԳԱՏՏ) համակարգին Ռուսաստանի մասնակցության օգտին, քանի որ այդ երկրի շուկայացումը եւ համաշխարհային առեւտրին մասնակցելը չափազանց կարեւոր են միջազգային ընկերակցության համար, հայտարարեց Ճապոնիայի ԱԳՆ պատասխանատու աշխատակիցներից մեկը, մեկնաբանելով երկրի բարձրաստիճան պաշտոնյաների այսօր Մոսկվա մեկնած պատվիրակության նպատակները: Պատվիրակության անդամները մտադիր են ռուսներին տալ մի շարք խորհուրդներ, որոնք կդյուրացնեն Ռուսաստանի անդամակցությունը ԳԱՏՏ-ին եւ առեւտրի համաշխարհային կազմակերպությանը:

Ալբանիա. Եվրոպայի ամենաաղքատ երկիրը

ՏԻՐԱՆԱ, 21 ՀՈՒԼԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: «Ալբանացիներն իրենց վստահ են զգում: Գիտենք, որ մեր ապագան Եվրոպայում է, իր օրենքներով, ժողովրդավարությամբ եւ դինամիկ շուկայական տնտեսությամբ», անգլիական «Ֆայնենշըլ թայմզ» թերթում հայտարարեց Ալբանիայի նախագահ Սալի Բերիշան: Նա մերժեց «մեծ Ալբանիա» ստեղծելու ձգտմանը վերաբերող մեղադրանքները: «Ձգտում ենք միայն ժողովրդավարական տարածք ստեղծել ալբանացիների համար: Մինչեւ օրս Եվրոպայի ամենաաղքատ երկիրն ենք, նույնիսկ նախագահը, բայց անցյալ տարի համախառն ազգային արտադրանքն աճեց 10 տոկոսով: Ստիպված ենք միաժամանակ սովորել, ընկալել նոր գաղափարներ եւ իրագործել դրանք»: Վերջին երկու տարիների փորձը նախագահին համոզել է, որ հարկավոր են խոր բարեփոխումներ: «Ցնցաբուժությունը դառը [illegible] է, բայց նաեւ հանձնարարելի հյութ», ասաց Բերիշան:

«ԳՐԻԳՈՐ ԶՈՀՐԱՊ» ԱՐՏՈՆԱԳՐՎԱԾ ՎՃԱՐՈՎԻ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԸ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒՄ Է 1994-95 ՈՒՍ. ՏԱՐՎԱ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅՈՒՆ

Բարձրագույն ուսումնական հաստատությունը պատրաստում է իրավագիտության, բանասիրության, տնտեսագիտության եւ հոգեբանության բարձրակարգ մասնագետներ:

1. Իրավագիտություն

ա) Եվրոմիության միջազգային եւ համեմատական իրավական կարգավորում (ցերեկային ուսուցում)

«Եվրոմիության միջազգային եւ համեմատական իրավական կարգավորում» մասնագիտության գծով կարող են կրթություն ստանալ հայաստանցի մասնագետներ, օտարերկրյա քաղաքացիներ եւ իրավաբանական անձինք, ինչպես նաեւ [illegible] իրավունքների կենսագործման եւ իրավական պաշտպանության բնագավառում աշխատելու համար:

2. Լեզվական բանասիրություն

ա) օտար լեզուներ (ցերեկային ուսուցում)

բ) միջազգային ժուռնալիստիկա (ցերեկային ուսուցում)

Լեզվական լեզուների գծով պատրաստվում են օտար լեզուների (անգլերեն, ֆրանսերեն, գերմաներեն) մասնագետներ մեկ դասական լեզվի իմացությամբ:

Միջազգային ժուռնալիստիկայի գծով մասնագետներ են պատրաստվում տեղեկատվական (մամուլ, հեռուստատեսություն, ռադիո) տարբեր բնագավառներում աշխատելու համար:

3. Տնտեսագիտություն

Մասնագիտացումներ.

ա) Միջազգային տնտեսական հարաբերություններ (ցերեկային ուսուցում)

բ) արտաքին առեւտրային հարաբերություններ (ցերեկային ուսուցում)

Նշված մասնագիտացումներով շրջանավարտները կաշխատեն Հայաստանի Հանրապետության միջազգային տնտեսական կապերի, ֆինանսական եւ բանկային համակարգերում, ինչպես նաեւ համատեղ ձեռնարկություններում եւ այլ տնտեսական ու սոցիալական ոլորտներում:

4. Հոգեբանություն

ա) հոգեբան հետազոտող (ցերեկային ուսուցում)

բ) գործնական հոգեբանություն (ցերեկային ուսուցում)

Հոգեբան-հետազոտող մասնագիտության գծով կարող են կրթություն ստանալ հոգեբանության տարբեր ուղղություններով գիտահետազոտական աշխատանքներ կատարելու համար, ինչպես նաեւ կիրառեն հոգեկան տարբեր երեւույթների ախտորոշման, հոգեկարգավորման, անհատական եւ խմբային հոգեբանական ծառայության կազմակերպման աշխատանքների իրականացման տեխնիկային:

Գործնական հոգեբանություն մասնագիտության գծով կարող են կրթություն ստանալ բնակչությանը վերականգնողական եւ շտապ օգնություն ցույց տալու համար:

«Գրիգոր Զոհրապ» բուհում դասավանդումը կազմակերպվում է Երեւանի պետական համալսարանի [illegible] կազմի ուժերով, օգտագործելով համապատասխան ծրագրերը եւ նորագույն տեխնիկական միջոցները:

Դիմորդները քննություն են հանձնում հետեւյալ առարկաներից.

Իրավագիտություն՝ պատմություն եւ իրավունքի հիմունքներ (բանավոր), հայոց լեզու (շարադրություն)

Բանասիրություն՝ հայոց լեզու (շարադրություն), հայոց լեզու եւ գրականություն (բանավոր), օտար լեզու (բանավոր),

Տնտեսագիտություն՝ մաթեմատիկա (գրավոր), հայոց լեզու (շարադրություն)

Տնտեսագիտության եւ բանասիրության ֆակուլտետները հաշվի են առնում նաեւ ԲԿՎ [illegible] կազմակերպած քննությունների դրական գնահատականները:

Հոգեբանություն՝ հայոց լեզու (շարադրություն), կենսաբանություն (հարցազրույց), անցնում են հոգեբանական թեստեր:

Ռուսական կրթություն ունեցող դիմորդները, բացառությամբ դասական բանասիրության ֆակուլտետի, կարող են գրավոր քննություն հանձնել ռուսաց լեզվից, իսկ բանավոր քննություն [illegible]:

Դասավանդումը հայերեն է: Ուսման տեւողությունը 5 տարի է: Բուհ կարող են ընդունվել միջնակարգ կրթություն ունեցող բոլոր քաղաքացիները առանց տարիքի սահմանափակման:

Դիմորդները պետք է ներկայացնեն հետեւյալ փաստաթղթերը. դիմում ռեկտորի անունով, միջնակարգ կամ միջնակարգ մասնագիտական կրթության վկայական (բնօրինակը), առողջական վիճակի մասին տեղեկանք (ձեւ 86-ու), 4 լուսանկար (3x4 սմ չափի): Դիմողի անձնագիրը եւ զինվորական տոմսը ներկայացվում է անձամբ:

Գործերն ընդունվում են օգոստոսի 1-20-ը: Ընդունելության քննությունները՝ օգոստոսի 21-26-ը: Պարապմունքները սկսվում են սեպտեմբերի 1-ից: Փաստաթղթերի ձեւակերպման եւ պատրաստման, ընդունելության քննությունների կազմակերպման արժեքը 1000 դրամ է, որը մուծվում է ընդունող հանձնաժողովին, եւ անկախ քննությունների արդյունքներից հետ չի վերադարձվում:

Մեկ տարվա ուսման վարձը (ներառյալ ավելացված արժեքի հարկը) կազմում է [illegible] համապատասխանաբար.

Իրավագիտություն 150 դոլլարի համարժեքով

Բանասիրություն 150 դոլլարի համարժեքով

Տնտեսագիտություն 150 դոլլարի համարժեքով

Հոգեբանություն 100 դոլլարի համարժեքով դրամ:

Սեպտեմբեր ամսին վճարելու դեպքում ուսման վարձը [illegible] 20 տոկոսով:

«Գրիգոր Զոհրապ» վճարովի համալսարանը իրեն իրավունք է վերապահում [illegible] տարի վերանայել վճարների չափը՝ ելնելով դրամի արժեզրկման չափից:

Պետական ձեռնարկությունները, կազմակերպությունները, [illegible] պայմանագրային կարգով նպատակային ուսուցման համար գործուղվող դիմորդները [illegible] նրանց ուսման վարձը սահմանվածից 20 տոկոսով ավելի:

Բարեգործական նպատակներով համալսարանն ընդունում է ձրիավարժ 3 դիմ[illegible] դեպի գյուղ եւ 2 դիմորդ ներքին կամ արտաքին սփյուռքից: Ընդունելության քննությունները [illegible] հաջողությամբ հանձնած դիմորդները կհրավիրվեն ուսման վարձը մուծե[illegible]

Ընդունելությունը կատարվում է Երեւանի պետական համալսարանի իրավաբա[illegible] կոլեջի մասնաշենքում (Երեւան, Ալեք Մանուկյան 1, հեռ. 55.06.30, 59.71.17):

Ընդունված դիմորդները սահմանված գումարները կարող են մուծել «Հայ սոց[illegible] ցիալական առեւտրային բանկ, Հանգըն Երեւան, 375009, [illegible]: Բանկի կոդն է 370101750, թղթակցական հաշիվը 200116150, իսկ հաշվե[illegible] գը 461703:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

Չորս սերունդ հայ երաժշտության

Դա ոչ ծննդյան տարեդարձ էր, ոչ մահվան տարելից կամ որևէ այլ հիշարժան օր, որին սովորաբար մեզանում ընդունված է հարմարեցնել մեծարման երեկոները:

Այդ օրը հուլիսի 9-ին, մեր քաղաքի մշակութային գեղեցիկ օջախներից մեկը, Արամ Խաչատրյանի տուն-թանգարանը, իր դահլիճում հյուրընկալել էր Երևանյան երաժշտական ամենաբարձր հասարակությունը: Կոմպոզիտորներ, երաժշտագետներ, երաժիշտ կատարողներ, կոնսերվատորիայի ուսանողներ, հավաքվել էին Երևանի և Ս.Պետերբուրգի կոնսերվատորիաների դոցենտ, մեր ականավոր երաժշտագետներից մեկի, արվեստագիտության դոկտոր Գեորգի Գրիգորևիչ Տիգրանովի հուշ-երեկոյին: Շուրջ կես դար այս անունը եղել է հայ և ռուս երաժշտական մշակույթները շաղկապող, բարձր պրոֆեսիոնալիզմի և ազնվության, նվիրվածության և բարձր բարոյականության խորհրդանիշ: Գրեթե չկա հայ երաժիշտ, առավել ևս կոմպոզիտոր և երաժշտագետ, որն այս կամ այն չափով իր մասնագիտական կյանքում առնչված չլինի Գ. Գ. Տիգրանովին: Շատերի համար նա եղել է ուսուցիչ, ղեկավար, շատերին օգնել է գտնել իրենց տեղը երաժշտական աշխարհում, դուրս բերել լայն գիտական ասպարեզ, իսկ հետագայում դարձել նրանց համար ընկեր, գործընկեր, խորհրդատու: Ղարսեցի տոհմիկ ազնվականներ Տիգրանյանների զավակ Գեորգի Տիգրանովը ծնվել և դաստիարակվել է պետերբուրգյան բարձր մտավորականների շրջանում, ստացել փայլուն կրթություն, դարձել ռուս մտավորականության բարձր գեղարվեստական և բարոյական չափանիշների կրողը, որոնց նա հավատարիմ կմնա մինչև իր հագեցած կյանքի վերջը և իր ողջ եռանդուն գործունեությամբ կօգնի իր ժողովրդին: Երևանի կոնսերվատորիայում երաժշտագիտության ավանդույթների հիմնադրման, դրանց զարգացման և վերջապես հայ երաժշտական դպրոցի ձևավորման գործում Գ. Տիգրանովի դերը դժվար է գնահատել: Մանկավարժ, փայլուն հռետոր, երաժշտական հասարակական գործիչ, գիտնական. այդպիսին էին երաժշտագետի գործունեության դրսևորումները: Արևմտաեվրոպական երաժշտությունը, ռուս դասականները, սովետական արդիականությունը և, իհարկե, հայ երաժշտությանը նվիրված հսկայական ճանաչողությամբ հոդվածներ, դասագրքեր, ուսումնասիրություններ, որոնք աչքի էին ընկնում հարցերի լայն մեկնաբանմամբ, պատմականությամբ, նոր հարցադրումների առաջադրմամբ:

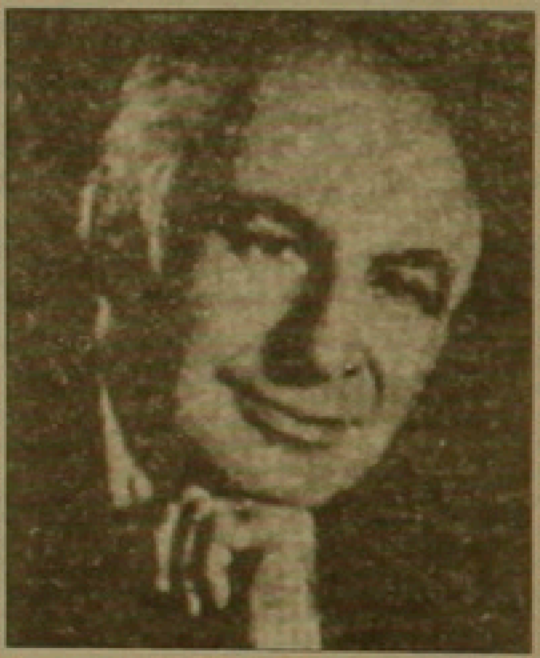

Տիգրանյանները երաժշտական լայն ավանդույթներով ընտանիք են, որոնք արդեն շուրջ չորս սերունդ ծառայում են իրենց ժողովրդի մշակույթի զարգացման ազնիվ նպատակին: Նիկողայոս Տիգրանյան, Միքայել Տերյան-Տիգրանյան, Գեորգի Տիգրանով, Իրինա Տիգրանովա, Ռուբեն Տերտերյան, այժմ արդեն ծոռները՝ Մարկոս Տերտերյան, որը Չայկովսկու անվան երաժշտական դպրոցի աշակերտուհի է: Չմոռանանք, որ արդի հայ երաժշտության ականավոր դեմքերից մեկը՝ կոմպոզիտոր Ալեքս Տերտերյանը ևս այս ընտանիքի փայլուն ներկայացուցիչներից է: Երեկոն գրավիչ և անմիջական ստացվեց ոչ միայն շնորհիվ այն հանգամանքի, որ դա նրա աշակերտների և գործընկերների ինքնաբուխ ցանկությամբ էր կյանքի կոչված, այլ որովհետև կենդանի երաժշտության շնչով էր ներծծված ամենասկզբից:

Երեկոն յուրահատուկ գիտաժողով էր՝ երաժշտական բարձրարվեստ ընդմիջումներով: Այն բացեց և իրեն հատուկ ջերմությամբ ու հմայքով վարեց Տիգրանովի դուստրը՝ Երևանի կոնսերվատորիայի դոցենտ, երաժշտագետ Իրինա Տիգրանովան:

Մասնակիցները ներկայացրին հետաքրքիր և բազմակողմանի զեկուցումներ, նվիրված Գ. Տիգրանովի գործին, նրա աշխատություններին, նրա ավանդույթներին, որոնք որչափ արժեքավոր են, նույնքան և պարտավորեցնող մեր արդի կյանքում: Եվ բոլոր զեկուցողների խոսքի մեջ, որ հարցին էլ այն նվիրված էր, կրկին առանցքային միտք, կիզակետային գաղափար առկա էր հայ և ռուս երաժշտական մշակույթների փոխկապակցության, փոխհամագործակցության և ներգործության երկուստեք արգասավոր երևույթը, հանձինս Գ. Գ. Տիգրանովի անհատականության, ինչպես և նրա բեղուն գործունեության:

Երեկոն իսկապես հաջողվեց իր բովանդակությամբ և ոչ միայն շնորհիվ նրա կազմակերպիչների մեծ և շնորհակալ աշխատանքի, այլև, անկասկած երեկոյի հերոսի՝ դոցենտ Գեորգի Տիգրանովի իսկապես վառ մարդկային և մասնագիտական կերպարի, որ Մ. Ռուխկյանի զեկուցման վերնագիրն օգտագործելով՝ անվանենք «Երաժշտական երեկոյի ներշնչանքն» էր:

Զառա Տեր-Ղազարյան
ԵՊԿ դոցենտ

ՍԱՆԿՏ ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ

13-րդ գողությունը Էրմիտաժում

Ինչպես արդեն նախապես հաղորդել էինք Էրմիտաժից կողոպտվել է 500 հազար դոլլար արժողությամբ եգիպտական մի թաս: [illegible] ալեքսանդրիական թասը վերագրվում է մ.թ.ա. 3-2 դարերին: Այն սարքված է երկշերտ ապակու միջև ոսկյա գեղազարդով հազվագյուտ և շատ աշխատատար տեխնոլոգիայով: Հայտնաբերվել է Հյուսիսային Կովկասի Մոզդոկ քաղաքի մոտ և 30-ական թվականներից պահվում է Էրմիտաժի հավաքածուում: Գողությունը կատարվել է Արևելքի բաժնի մշտական ցուցադրությունից, որը, պետք է ասել, քիչ է հաճախվում, չնայած նրան, որ Էրմիտաժի արևելյան հավաքածուն աշխարհում չափազանց հայտնի է: Աշխարհի մյուս թանգարաններում նման իրերը շատ քիչ են, և Էրմիտաժից ցուցանմուշի անհետացումը կարող է գնահատվել որպես թանգարանային մեծ կորուստ: Անկասկած, այդ կորուստը հատկապես մեծ հարված է Արևելքի բաժնի համար, որը նախկինում առանձնապես չէր գրավում կողոպտիչների ուշադրությունը:

Էրմիտաժում կորուստը հայտնաբերվել էր դեռ հունիսի 4-ին: Արևելքի բաժնի աշխատողներից մեկը ուշադրություն է դարձել, որ Ձմեռային պալատի առաջին հարկի թիվ 60 դահլիճում, որտեղ տեղադրված է «Կովկասի ժողովուրդների մշակույթը և արվեստը» ցուցադրությունը, կախված ցուցափեղկում պակասում է մի առարկա՝ ոչ մեծ ապակե թասը: Կողքին դրված էր թանգարանի աշխատակցի երկտողը այն մասին, որ ցուցանմուշը վերցված է հետազոտության համար. թանգարանի առօրյայում դա սովորական բան է: Սակայն երեքշաբթի օրը պարզվեց, որ երկտողում խոսքը մի այլ ցուցանմուշի մասին է: Էրմիտաժի տնօրեն Միխայիլ Պիոտրովսկին և նրա տեղակալը անմիջապես հեռաձայնեցին ներքին գործերի վարչություն: Դեպքի վայր ժամանեց օպերատիվ-քննչական խումբը: Զննելով դեպքի վայրը, նրանք հանցագործության ոչ մի հետք չհայտնաբերեցին: Գողի աշխատանքը հեշտացրել էր այն, որ դահլիճում անջատված էր պահպանման ազդանշանը: Թանգարանից թասը դուրս բերելը դժվար չէր՝ նա ուներ 15 սանտիմետր տրամագիծ և 8 սանտիմետր բարձրություն:

Էրմիտաժի թանգարանի աշխատակիցների կարծիքով, այդ գողությունը մի քիչ անսովոր է, որովհետև թասը հետաքրքրություն է ներկայացնում ավելի շատ գիտության, քան հնություններ հավաքողների համար: Պետերբուրգի ներքին գործերի վարչության մշակութային և պատմական արժեքների հափշտակման դեմ պայքարի բաժնի պետ Ֆեոկտիստովի կարծիքով, հանցագործությունը կատարվել է տեխնիկական կրտսեր անձնակազմի՝ էլեկտրիկների, սանտեխնիկների և հավաքարարների մասնակցությամբ, այսինքն՝ գողը ուղղակի վերցրել է այն, ինչ հնարավոր է եղել:

Էրմիտաժի պաշտոնյաները հայտարարեցին, որ դա արդեն 13-րդ գողությունն է վերջին 15 տարում: Նրանցից ոմանք առաջարկում են թանգարանի անձնակազմում ներառնել օպերատիվ աշխատողների, որոնք կօգնեն բացահայտել հանցագործներին: Սակայն, ինչպես նշեց Ֆեոկտիստովը, նման մեթոդը տրամաբանական կլիներ կիրառել ելուզակային կազմակերպությունների բացահայտման դեպքում, և ոչ թե աշխարհում հայտնի թանգարանի հարգալից կոլեկտիվի նկատմամբ:

Մոսկովյան մամուլից

ԱԶԳ

Սոլժենիցինը ժամանեց Մոսկվա

ՄՈՍԿՎԱ, 21 ՀՈՒԼԻՍ, ՌԻԱ-ՄԵՏՐՈ: Մայրաքաղաքի Յարոսլավլյան կայարանում «ԳՈՒԼԱԳ արշիպելագի» և «Կարմիր անիվի» հեղինակին դիմավորեցին հազարավոր մոսկվացիներ, որոնց թվում Մոսկվայի քաղաքագլուխ Յուրի Լուժկովը, պատգամավորներ Վլադիմիր Լուկինը,

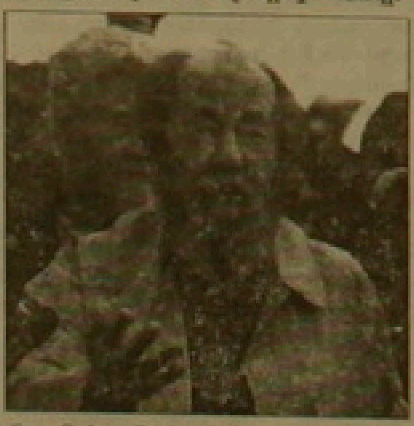

Գլեբ Յակունինը, գրող Յուրի Կարյակինը: «Ռուսաստանն այսօր մեծ, ծանր, բազմաչարչար դժբախտության մեջ է, դիմելով հավաքվածներին ասաց Ալեքսանդր Սոլժենիցինը: Պետությունը դարձյալ չի կատարում իր պարտականությունները քաղաքացիների հանդեպ, մեզ մոտ ժողովուրդը իր ճակատագրի տերը չէ: Մեզ մոտ ժողովրդավարություն չկա»: «Բայց ես հույս չեմ կորցնում, ընդգծեց գրողը, մեզ կհաջողվի դուրս գալ այս փոսից: Մեր ժողովրդի պահպանած հոգեկան առողջությունը կօգնի մեզ դրանում»:

ՀՐԱՏԱՐԱԿՎԵԼ Է

«Ապոլոն» հրատարակչության նոր գրքերը

«Ապոլոն» հրատարակչությունը լույս է ընծայել «Գառնի» մատենաշարի 20-րդ հատորը՝ «Շարականներ», որը ժամանակակից արևելահայերենի է փոխադրել Արշակ Մադոյանը: Ժողովածուն ընդգրկում է հայոց լավագույն շարականները՝ սկսած 5-րդ դարից, և փորձ է ընթերցողին ծանոթացնելու հայ հին գրականության մինչև օրս օտար մնացած լավագույն գործերին: Զուգահեռ ներկայացված է նաև տողացի թարգմանությունը: Գրքի առաջաբանում Արշակ Մադոյանը գրում է. «Ը դարում անհրաժեշտ եղավ կարգավորել բոլոր տոների հետ կապված երգերը, դրանք ամփոփել հատուկ ժողովածուի մեջ, որը կնքվեց Շարական կամ Շարակնոց անունով: Ընդ որում, շարական է կոչվում նաև նրա առանձին միավորը»: Գիրքը տպագրել է ՀՀ կառավարության «Պարբերական» հրատարակչությունը:

«Ապոլոնի» մի այլ գիրք Գրիգոր Գուրզադյանի «Նարեկացու աղերսանքը», տպագրել է ՀՀ կառավարությանն առընթեր մամուլի վարչության Հակոբ Մեղապարտի անվան տպարանը:

Ժողովածուում հիմնականում զետեղված են ակադեմիկոս աստղաֆիզիկոսի՝ «Գարուն» ամսագրում տարիների ընթացքում հրապարակված էսսեները: Գիրքը լույս է ընծայվել Ապոլոնի դրամական միջոցներով ի նշան երախտիքի. «Գարունի» համախոհներից ու հեղինակներից Գրիգոր Գուրզադյանը միակն էր, որ ամսագրի 25-ամյա հոբելյանի հանդիսությանը 100 հազար ռուբլի խոստացավ փոխանցել խմբագրությանը և կատարեց իր խոստումը:

Ի դեպ, գրքի կազմի ձևավորման հեղինակը ևս Գրիգոր Գուրզադյանն է:

Ռ. Խ.

ՀԱՄԱՌՈՏ

Հրատարակչություն՝ Սիրիայում

ԵՐԵՎԱՆ, 21 ՀՈՒԼԻՍ, ՓԱՍ: Սիրիահայ գաղութի կյանքում վերջին տարիների կարևորագույն իրադարձություն է գնահատվում «Կիլիկիա» հրատարակչության հիմնադրումը: Եվ այսօր հրապարակի վրա են լույս ընծայված առաջին նորատիպ գրքերը: Դրանք են՝ Թ. Թորանյանի՝ Արտակ արք. Մանուկյանի գրական վաստակին նվիրված «Գրող հոգևորականը» մենագրությունը և 1988 թ. Սպիտակի երկրաշարժին նվիրված «Սրբություն արևի տակ» մտորումների գիրքը, Եղիա Տոլմաջյանի «Այնթապն ու այնթապահայը» ուսումնասիրությունը:

Նոր տեսակի փառատոն

ԵՐԵՎԱՆ, 21 ՀՈՒԼԻՍ, ՓԱՍ: Շուտով Ճարտարապետի տանը կկազմակերպվեն երաժիշտների և ռաբիս կատարողների փառատոներ: Դրանք այն երաժիշտներն են, որոնց արմատները զուտ ազգային են և որոնք մատնված են անուշադրության: Փառատոների նպատակը այս կատարողների միջից լավագույններին հայտնաբերելն և ունկնդրին ներկայացնելն է: Այժմ կատարվում են հավաքական աշխատանքներ:

ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԵՍ

«Արվեստը երկրորդ կրոնն է»

ԱՐԱՄ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

Երեկ Մարտիրոս Սարյանի թանգարանում տեղի ունեցավ «Իրանը հայ նկարիչների գործերում» ցուցահանդեսի հանդիսավոր բացման արարողությունը, որտեղ ցուցադրված էին Վ. Սուրենյանցի, Մ. Սարյանի, Հ. Կոջոյանի, Ա. Խաչատրյանի և ժամանակակից նկարիչ Ա. Տեր-Կյուրեղյանի լավագույն կտավները, որոնք պատկերում են Պարսկաստանն ու նրա բնաշխարհը: Բացման խոսքով ելույթ ունեցավ Հայաստանի ազգային պատկերասրահի տնօրեն Շահեն Խաչատրյանը, որը նշեց, որ այս ցուցահանդեսը փոքր է, սակայն գրավոր է, և այն թող լինի Իրանի և Հայաստանի նորագույն մշակութային կապերի ծիծեռնակը»:

Հայաստանում Իրանի դեսպանի փոխանորդ պրն. Քոլեյնիին ասաց. «Շնորհակալություն եմ հայտնում իմ բարեկամ հայոց ժողովրդին, որոնց նկարիչները մարդկության գլուխգործոցներն են, քանի որ նրանք այդքան հարազատ են տեսնում Իրանը: Ես զգնում եմ, որ արվեստը մարդկանց երկրորդ կրոնն է»:

ՌՈՔ

20 տարվա լռությունից հետո

Ռոլինգ Սթոունզի սկվերն այլևս չի սավառնում նրա վրա: 47 տարեկանում Միք Ջագերի եղբայրը թողարկում է իր երրորդ ալբոմը՝ «Քրիս Ջագեր'ս Այա»-ն, որ ավելի շատ ֆոլք է, քան ռոք:

Հեշտ չէ լինել երգիչ և Միք Ջագեր առասպելական աստղի եղբայրը: «Ես բացահայտեցի Ռոլինգների ռոքը, երբ 15 տարեկան էի: Ես չգիտեմ, թե ինչ պետք է լինել, որ այդ երաժշտությունն ինձ վրա չազդեր», կատակում է Քրիսը: Մինչ երգիչ նվիրվելը, նա եղել է զգեստավորող, դերասան, բանվոր, սափրիչ, վարորդ, կիթառ արտադրող, եղբոր տիրույթների հոգաբարձու: Եվ ահա, 20 տարվա լռությունից հետո ծնված այս երգաշարը՝ «Այան», որ հնդկական բարբառով նշանակում է «Օ ֆեյ», պատմում է կիթառի և հնդկական մշակույթի նկատմամբ Քրիսի սիրո, ինչպես նաև նրա մագելանյան թափառումներից քաղված ներշնչանքը, որի ոճը զարմանալիորեն տարբերվում է Ռոլինգների երաժշտությունից:

Ն. Դ.

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ մարզական

LEVON TRAVEL

Առաջնությունը լուսաբանվում է «Լեւոն Թրավըլի» աջակցությամբ

World Cup USA 94

Ցտեսություն, Ամերիկա

ՍՈՒՐԷՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ. Լոս Անջելես-Երեւան

Ցավոք, Երեւան վերադառնալով միայն իմացա, որ աշխարհի առաջնության վերջին ռեպորտաժիս ֆաքսը տեղ չի հասել եւ ստիպված անդրադառնում եմ եզրափակիչ խաղի հետ կապված որոշ մանրամասների, որոնք կարող են ժամանակավրեպ թվալ, բայց հետաքրքրական։ Նախ այն, որ առաջին անգամ 11 մետրանոց հարվածներով աշխարհի չեմպիոնին որոշել, բոլորի մեծ ալիք առաջացրեց։ Դա, անկասկած, ավերեց ընդհանուր առմամբ գեղեցիկ ձեւով անցած առաջնությունը։

Տաֆարել (Բրազիլիայի հավաքականի դարպասապահ). «Մենք չէինք կասկածում, որ այս առաջնությունը Բրազիլիայի համար է։ Մենք արժանի էինք աշխարհի չեմպիոնի կոչմանը, որպես մրցաշարի լավագույն թիմ։ Իհարկե, 11 մետրանոց հարվածները չեն կարող որոշել լավագույն թիմին, բայց կարծում եմ որեւէ մեկը կասկածի տակ չի դնի մեր հաղթանակը։ Այսօր ես անզոր եմ, շուտով նոր թիմ պետք է փնտրեմ եւ պայմանագիր ստորագրեմ»։

Բեբետո. Մեր հաղթանակը կբարձրացնի բոլոր բրազիլացիների բարոյական ոգին։ Բրազիլիայում հիմա տնտեսական եւ ֆինանսական պատկերը շատ մռայլ է։ Կարծում եմ մեր հաղթանակը կօգնի, որ մեր կառավարությունը բարելավի երկրի տնտեսական պայմանները։ Անգործությունը, աղքատությունը, երեխաների խնդիրը շատ մեծ հարցեր են բրազիլացիների համար։ Մենք համոզված էինք, որ չենք փախցնի չեմպիոն դառնալու այս առիթը։

Արիգո Սակկի (Իտալիայի հավաքականի ավագ մարզիչ). «Մենք խաղացինք մեծ թիմի հետ, եւ կարծում եմ հավասար պայքար ընթացավ, եւ կարող էր երկուսի արդյունք գրանցվել։ Մենք պետք է հաշտվենք այն օրենքների հետ, որոնք գործում են ՖԻՖԱ-ի ներսում։ Բայց 11 մետրանոցներով չեմպիոն որոշելը ճիշտ չէ։ Բաջջո (Իտալիայի հավաքականի ավագ). «Ես վրիպեցի, սակայն 11 մետրանոցը բախտախաղ է, որտեղ ցանկացած մարդ կարող է շահել կամ տանուլ տալ։ Իմ բախտը չբերեց»։

Ինչպես նկատեցիք, թե հաղթողները եւ թե պարտվողները դատապարտեցին 11 մետրանոց հարվածներով չեմպիոնին որոշելու օրենքը, բայց ամեն առաջնություն ավարտվել է, եւ ՖԻՖԱ-ն, հավանաբար, հետագայում լուրջ հետեւություններ կանի։ Աշխարհի 15-րդ առաջնության ընդհանուր հաջողությունը վկայում է այն փաստը, որ ընդհանուր շահույթը կազմել է շուրջ 4 միլիարդ դոլար։ ՖԻՖԱ-ն արդեն պաշտոնապես հայտարարել է, որ աշխարհի 15-րդ առաջնության ընտրական փուլին մասնակցած բոլոր 142 երկրները ստանալու են առնվազն մեկական միլիոն դոլար։ Ցավոք, այդ ցուցակի մեջ չի մտնում Հայաստանը, որը ՖԻՖԱ-ին ուշ էր անդամագրվել եւ չէր կարող մասնակցել աշխարհի 15-րդ առաջնության ընտրական փուլի մրցումներին։ Փոխարենը, միջազգային ֆեդերացիան հայտարարեց, որ նյութական օգնություն ցույց կտա նաեւ նորանկախ երկրների ֆեդերացիաներին, որոնք անդամագրվել են ՖԻՖԱ-ին։

Երբ ավարտվեց Բրազիլիա-Իտալիա եզրափակիչ հանդիպումը, առաջնությունում հավատարմագրված մարզական լրագրողները շտապեցին հարցաթերթիկները հանձնել «Ադիդաս» ընկերությանը, որի հարցման վերջին ժամկետը լրանում էր վճռական խաղից ոչ ուշ, քան մեկ ժամ, եւ որտեղ պետք է նշվեին աշխարհի առաջնության երեք լավագույն խաղացողները։ Օբյեկտիվության համար «Ադիդասը» այս մրցույթում էլ հաղթողներին պարգեւատրություն էր նախատեսել։ Այսպես, առաջին տեղ գրավողը ստանալու է 1200 դոլար արժողությամբ ոսկե մեդալ։ Երկրորդ մրցանակակրին բաժին է հասնելու 1000 դոլարի «Ադիդասի» արտադրության մարզահագուստ, իսկ մյուս աչքի ընկածները ստանալու են աշխարհի առաջնության պաշտոնական գնդակ։ Ուշագրավ է, որ տողերիս հեղինակը միանգամայն ճիշտ էր կռահել երեք լավագույն խաղացողներին՝ Ռոմարիոյին, Բաջջոյին եւ Ստոյիչկովին։ Անկասկած, ճիշտ գուշակողները շատերը կլինեն, եւ «Ադիդասը», ինչպես նշված էր հարցաթերթիկում, վիճակ է նետելու ճիշտ գուշակածների միջեւ, որոշելու մրցանակակիրներին։ Այդ առթիվ հարցաթերթիկում լրացվել են մեր բոլոր տվյալները։

Ես Երեւան վերադարձա պարտքս կատարած մարդու գիտակցությամբ եւ դա շնորհիվ հայրենակիցների, որոնք ջանք չխնայեցին բոլոր հարցերում օգտակար լինել ինձ։ Վերջում, իմ պարտքն եմ համարում նշել բոլոր նրանց անունները եւ շնորհակալություն հայտնել բոլոր նրանց, ովքեր նպաստեցին աշխարհի առաջնությունը լուսաբանելուն։ Դրանք են «Լեւոն Թրավըլը», որի. Երվանդ Ազատյանը, գրականագետ եւ մեծ հայրենասեր, ամբողջ Կալիֆորնիայում անչափ սիրված ու հարգված Օշին Քեշիշյանը, Վաչե Մենծրջյանը, Լոս Անջելեսի «Նոր օր» թերթի խմբագիր Հակոբ Պողոսյանը, տնօրեն Հակոբ Հովհաննիսյանը, Փայլակ Ահարոնյանը, որոնք մեծապես հասկացրին, օգնեցին նյութերի թարգմանության եւ դրանք ֆաքսով Երեւան ուղարկելու հարցերում։ Շնորհակալություն նաեւ Լոս Անջելեսի «Կոմերց կազինոյին», որի հովանավորությամբ հնարավոր եղավ առաջին անգամ աշխարհի առաջնությունից ռեպորտաժներ կազմակերպել Հայաստանի համար, «Զանգու Չիկն» ընկերությանը, որի տնօրենն է նախկին բեյրութահայ Մարտիրոս Իսկենդերյանը, եւ որը սիրով հովանավորեց «Արմենիա թույեյ» հայկական հեռուստածրագրով ամբողջ առաջնության ընթացքում ամեն օր մոտ 10 րոպեանոց թողարկումներ տալ մրցաշարի մասին «Արմենիա տելեւիզիոն» խմբագրությանը, որը բաց եթեր տրամադրեց ինձ։

Ցտեսություն, Ամերիկա, հեռանում եմ անջնջելի հուշերով եւ այն հավատով, որ Հայաստանն էլ մի օր մասնակից կդառնա աշխարհի նմանատիպ մարզական անմոռաց փառատոնի։

ԱՄՆ-94

Բացառություն հերոսների համար

ԲՐԱԶԻԼԻԱ, 22 ՅՈՒԼԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Նախագահ Իտամար Ֆրանկոյի վարչակազմի առավել հեղինակավոր անդամներից մեկը՝ ֆեդերալ հարկային վարչության ղեկավար Օսիրիս Լոպես Ֆիլյուն, հինգշաբթի հրաժարական տվեց։ Դրա առիթ էր ծառայել մաքսային ստուգման ենթարկվելուց Բրազիլիայի ֆուտբոլի հավաքականի եւ ֆուտբոլի կոնֆեդերացիայի ղեկավարության հրաժարվելու հետ առնչված սկանդալը։

Ռիո դե Ժանեյրոյի միջազգային օդանավակայանում հավաքականի տրամադրության տակ Վարիգ ավիաընկերության դրած օդանավը վայրէջք էր կատարել երեքշաբթի լույս չորեքշաբթի գիշերը։ Հենց այստեղ էլ տեղի ունեցավ խայտառակությունը։

Ինչպես պարզվեց, ֆուտբոլիստները, մարզիչները, կոնֆեդերացիայի ղեկավարներն ու նրանց ազգականները իրենց հետ բերել էին ... 17 տոննա խաչով ուղեբեռ։ ԱՄՆ-ում երկու ամիս մնալու ընթացքում գնվել էին բազմաթիվ իրեր, ինչպես ասվում է անձնական օգտագործման համար, եւ բնականաբար նվերներ էին տրվել. դրանք համակարգիչներ էին, հեռուստացույցներ, սառնարաններ, բազմաթիվ այլ կենցաղային էլեկտրասարքեր եւ այլն։ Ասում են, թե հենց միայն մարզիչ Պարեյրան 18 հազար դոլարի «հուշանվերներ» էր գնել։

Օրենքի համաձայն, բրազիլացիները կարող են առանց մաքսատուրքի երկիր բերել 500 դոլարի ապրանք եւ եւս 500 դոլարի առարկաներ, որոնք գնված լինեն օդանավակայանի «Դյուտի ֆրի» խանութում։ Դեռ մինչեւ աշխարհի առաջնությունը, հարկային վարչության եւ Բրազիլիայի ֆուտբոլի կոնֆեդերացիայի միջեւ համաձայնություն էր կայացվել, որ օրենքը չխախտելու եւ հանդիպման տոնը չփչացնելու համար պատվիրակության անդամները իրենց հետ կվերցնեն միայն ճամպրուկները, իսկ բոլոր սարքերը գիշերը կթողնեն մաքսատանը, որպեսզի վերջինս կարողանա գնահատել դրանց արժեքը եւ որոշել, թե ինչքան հարկ պետք է վճարվի։

Մաքսատունը, շնորհավորելով ֆուտբոլիստներին, նրանց պահանջել էր կատարել պայմանավորվածությունները։ Սակայն կոնֆեդերացիայի ղեկավարները «մոռացել էին» դրա մասին։ Ծառայողներին մեղադրելով «ԱՄՆ-ում ֆուտբոլիստների կատարած սխրանքը խամահրելու» եւ «ժողովրդական տոնը ծախողելու» մեղադրության մեջ, նրանք պահանջեցին անհապաղ ազատել բեռը։ Մաքսային աշխատողները պնդում էին իրենցը։ Ժամանակն անցնում էր։ Կրքերը բորբոքվում էին։ Ինքնաթիռն արդեն մեկ ժամ կանգնած էր օդանավակայանում, իսկ հավաքականը դուրս չէր գալիս ի տես ժողովրդի։ Մարզիկները եւ Բրազիլիայի ֆուտբոլի կոնֆեդերացիայի ղեկավարները վերջնականապես կորցրին համբերությունը եւ հայտարարեցին, որ եթե իրենց առաջիկա ժամերին բաց չթողնեն ուղեբեռի հետ, ապա նրանք շնորհանդեսները կվերադարձնեն նախագահին։

Մաքսատունը պահանջեց հրահանգ «ի վերուստ»։ Կեսգիշերին մոտ օդանավակայան հեռաձայնեց էկոնոմիկայի նախարարը եւ վկայակոչելով

պետության ղեկավարին, հրամայեց բոլորին բաց թողնել «իրերի հետ»։

Հինգշաբթի կայացած մամուլի ասուլիսում Օսիրիս Լոպես Ֆիլյուն հայտարարեց, որ այդ միջադեպից հետո ի վիճակի չէ կատարել իր պարտականությունները բոլորից պահանջել անշեղորեն կատարել օրենքները։ «Ինչպես ամեն բրազիլացի, ես հպարտանում եմ աշխարհի առաջնությունում մեր ֆուտբոլի հավաքականի տարած հաղթանակով եւ երջանիկ էի ոսկե գավաթը տեսնել թիմի ավագի ձեռքերում, ասաց նա։ Բայց օրենքի առջեւ բոլորը պետք է հավասար լինեն»։

Մեկ տարի առաջ, Օսիրիս Լոպես Ֆիլյուի ֆեդերալ հարկային վարչության ղեկավարի պաշտոնն ստանձնելուց հետո, Բրազիլիայում հարկադրումից խուսափելը նվազեց 30 տոկոսով, իսկ այդ բյուջետային հոդվածով գանձարան կատարվող ամենամսյա մուտքերը ավելացան մեկ միլիարդ դոլարով։

ECONOTRANS

★ Սիրալիր ընդունելություն
★ Բարձրակարգ սպասարկում
★ Մատչելի գներ

ECONOTRANS
ԷԿՈՆՈՏՐԱՆՍ

Բոլոր նրանք, ովքեր ունեն ԱՄՆ մեկնելու թույլտվություն, կարող են դիմել ԷԿՈՆՈՏՐԱՆՍ-ի երեւանյան գրասենյակ

Թռիչքները տեղի կունենան հուլիսի 16-ին, 30-ին այնուհետեւ՝ յուրաքանչյուր 14 օրը մեկ

Միակ ուղիղ չվերթը Երեւան-Լոս Անջելես

հասցեն
Կասյան-6
զանգահարել
ամեն օր ժ.10-17-ը,
բացի կիրակի օրերից
հեռ՝ 27-69-73, 27-48-87

ՖՐԱՆՍԻԱ

Ռոբերտ Էմմիյանը երկրորդ տեղում

Ֆրանսիայի Noisy-le-Grand քաղաքում աթլետիկական միջազգային մրցաշարում Եվրոպայի ռեկորդակիր Ռոբերտ Էմմիյանը 778 սմ արդյունքով դարձավ երկրորդ մրցանակակիր։ Առաջին տեղը բաժին հասավ սենեգալցի Դոռոնին, որը Էմմիյանին գերազանցեց ընդամենը 2 սմ-ով։ Ինչ խոսք, ցույց տված արդյունքը Էմմիյանի պես մարզիկի համար անչափ համեստ է։ Մանավանդ, որ հիմա աշխարհում 15-20 հեռացատկորդներ հաճախ են ցույց տալիս 820 սմ-ից բարձր արդյունքներ, բայց ինչպես հեռախոսով Ժնեւից անվանի հեռացատկորդն ասաց մեր թերթի թղթակից Գրիգոր Ամիրզայանին, որտեղ 781 սմ արդյունքով գրավել էր առաջին տեղը, պատրաստվում է վերջապես մուտք գործել հաջող ցատկերի շարք։ Եւ ինչու չհավատալ նոր հաջողությունների։ «Ռոբերտ Էմմիյանը, որ հաստատվել է Փարիզում, շրջում եւ մրցումների մասնակցում է Հայաստանի դրոշի տակ։ Նա համեստ եւ հայրենասեր անձնավորություն է եւ շատ սիրված եվրոպայի հայկական համայնքների կողմից», ասում է Գրիգոր Ամիրզայանը։ Ի դեպ, Վալանսի մեր թղթակիցը մի լայնածավալ հարցազրույց է պատրաստում Ռոբերտ Էմմիյանի հետ, որը շուտով ներկայացնելու ենք մեր ընթերցողների ուշադրությանը։

digitised by A.R.A.R.@

ՎՐԱՍՏԱՆ

Օգոստոսի 1-ից բարձրացվում են գազի սակագները

ԹԲԻԼԻՍԻ, 22 ՅՈՒԼԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Օգոստոսի 1-ից Վրաստանում մեկ խմ գազի սակագինը 30 հազարից կհասնի 100 հազար կուպոնի: Միաժամանակ ատոմյալ սակագներ կսացվեն բնակչության եւ ձեռնարկությունների համար: Այսօր Վրաստանն ստանում է 4 մլն. խմ գազ, որ կազմում է անհրաժեշտ խանակության 30 տոկոսը: 1 մլն խմ ստացվում է Ռուսաստանից, եւ երեքը՝ Թուրքմենիայից: Ընդ որում 1994 թ. Թուրքմենիային Վրաստանի պարտքը հասավ 140 մլն. դոլլարի (անցյալ տարվա պարտքը 180 մլն է): «Վրացգազի» վարչության պետը խոստացավ, որ մինչեւ ամառվա վերջը եւ աշնանը գազամատակարարման գրաֆիկը կմնա անփոփոխ: Նա նաեւ հայտնեց, որ Վրաստանի գազատարների համակարգը օրհասական վիճակում է: Վերջին չորս տարիներին գազամուղի համակարգերում պրոֆիլակտիկ աշխատանքներ չեն կատարվել, քանի որ միջոցների բացակայության պատճառով վարչությունը նյութեր ու սարքավորումներ գնելու հնարավորություն չունի: Խողովակները չեն մաքրվել երկու տարի, եւ այսօր «Վրացգազի» վարչությունը տեղեկություններ ունի վնասված հատվածների եւ արտահոսքերի մասին, բայց անկարող է ինքնուրույն որեւէ աշխատանք միջոց ձեռնարկել:

ԵՐԵՎԱՆ

Տարադրամի գների կտրուկ աճ

Անցած հուլիսի 21-ի օրվա երկրորդ կեսից, Երեւանի փոխանակման կետերում տեղի ունեցավ ԱՄՆ դոլլարի եւ ՌԴ ռուբլու փոխարժեքների միաժամանակյա կտրուկ աճ: Երկու տարադրամներն էլ աճեցին 10-5 տոկոսով: Նման աճի հավանական պատճառը դրամի նկատմամբ նրանց փոխարժեքի անողնալ ցածր արժեքն էր, որը հաստատվել էր վերջին 5-6 օրերի ընթացքում: Անցած ամսվա կեսերից կանխիկ դոլլարի արժեքը Երեւանում աստիճանաբար անկում ապրեց՝ 430-450 դրամից մինչեւ 300 դրամ եւ ավելի պակաս: Մինչդեռ, անկանխիկ դոլլարի բորսայական գինը վերջին շաբաթներում բավական կայուն էր եւ կազմում էր 306-310 դրամ: Այդ պատճառով ակնհայտ էր, որ կանխիկ դոլլարի արժեքը անխուսափելիորեն պետք է աճի գոնե մինչեւ բորսայական փոխարժեքի մեծությունը: Դենց այդ էլ դիտվեց հուլիսի 21-ին: Յուլիսի 22-ի առավոտյան դոլլարի գնման գինը Երեւանի փոխանակման կետերում տատանվում էր 310-320 դրամ միջակայքում, վաճառքի գինը՝ 315-330: Համանման աճ ապրեց նաեւ ռուբլին (բորսայական փոխարժեքը՝ 157 դրամ 1000 ռուբլու համար): Տարադրամի գների անսպասելի աճը առաջ բերեց ներմուծվող ապրանքների գների կտրուկ աճ եւ նրանց վաճառքի ակնհայտ սահմանափակում: Օրինակ, 1 կգ շաքարավազի գինը նախկին 160-170 դրամից բարձրացավ մինչեւ 250-300-ի, բենզինի 1 լիտրինը՝ 170 դրամից մինչեւ 220-ի: Այս փոփոխությունները ունեն ակնհայտ իրարանցումային բնույթ, եւ կարելի է սպասել, որ տարադրամի փոխարժեքների հետագա տատանումների բացակայության դեպքում գները կկայունանան ավելի ցածր մակարդակի վրա:

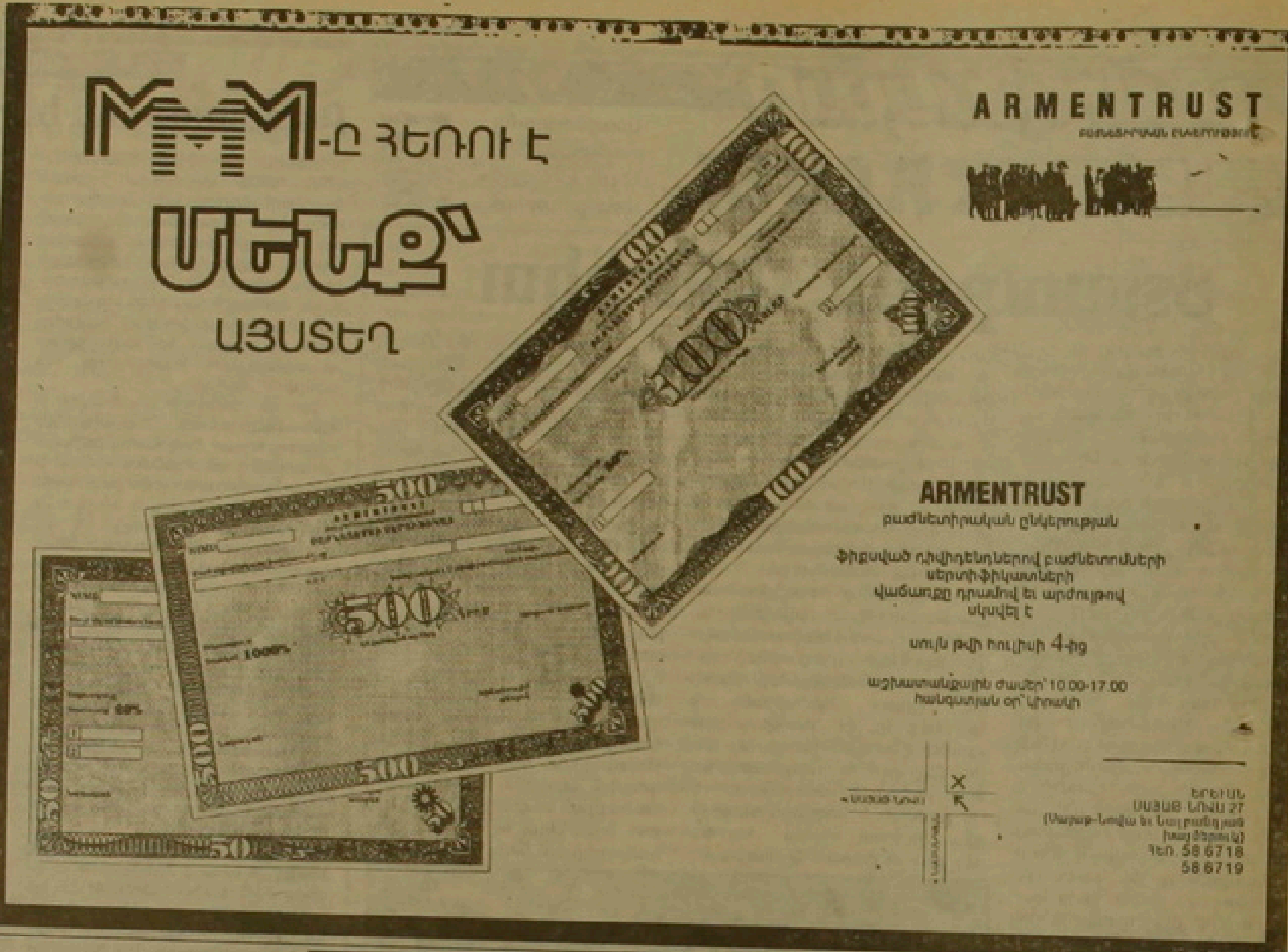

ԵՐԵՎԱՆ

Վլադիմիր Ստուպիշինը տարրական սուտ անվանեց իր դեմ հարուցված մեղադրանքները

«Ռոսիան» եւ «Գարմոնիան» պաշտպանում են ռուս դեսպանին

Հայաստանում Ռուսաստանի արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Վլադիմիր Ստուպիշինը երեկ Փաստի բրիֆինգին հայտնեց, որ ռուսական համայնքների գործադիր կոմիտեի նախագահ Ռազովինի իր դեմ ներկայացրած մեղադրանքները «տարրական սուտ են», եւ ինքն այսօրվա դրությամբ որեւէ պաշտոնական տեղեկություն այդ մասին չունի: Բոլորի նման որն. Ստուպիշինն էլ այդ լուրն առել է թերթերից:

Նույն օրը Սնարի հաղորդեց, թե Հայաստանի երկու ռուսական ընկերություններ «Ռոսիան» եւ «Գարմոնիան» հանդես են եկել ի պաշտպանություն Երեւանում Ռուսաստանի դեսպան Վլադիմիր Ստուպիշինի: Այդ ընկերությունների այսօր տարածած համատեղ հայտարարությամբ խստիվ դատապարտվում են Հայաստանում գործող ռուսական եւս մեկ ընկերության «ՕԴԱ»-ի նախագահ Գալինա Կուլիկովայի հայտարարությունները, որը, ավելի վաղ ելույթ ունենալով Ռուսաստանում, պնդել էր, թե Հայաստանում մեծապես կոպտորեն ոտնահարվում են ռուսների իրավունքները, իսկ Երեւանում Ռուսաստանի Դաշնության արտակարգ ու լիազոր դեսպանը չի պաշտպանում Հայաստանի ռուս բնակչությանը: «Լիովին պաշտպանում ենք Երեւանում Ռուսաստանի դեսպանության գործունեությունը եւ նրա աշխատակիցներին շնորհակալություն հայտնում ռուսական ընկերությունների շրջանում մարդասիրական օգնությունը բաշխելու հարցում խիստ վերահսկողություն իրականացնելու համար», ասվում է հայտարարության մեջ: Նրա հեղինակները պահանջել են դադարեցնել դեսպան Ստուպիշինին վարկաբեկող բոլոր գործողությունները եւ պատասխանատվության են հրավիրել իրենց ներկայացուցիչներին ապարկելու ցանկացած դատավճռությամբ, երբ այդպիսին տեղի ունենա: «Այն դեպքում, երբ Կուլիկովան շարունակի իր սադրիչ գործունեությունը, որը նպատակամիտված է Հայաստանի ռուսալեզու բնակչության պառակտմանը, մեզ իրավունք ենք վերապահում նրան դատի տալ գրասենյակի եւ ազգամիջյան գժտություն բորբոքելու համար», գրել են հայտարարության հեղինակները: Ներկայումս Հայաստանում մոտ 15 հազար ռուս է ապրում, որոնց բացարձակ մեծամասնությունը մոտ 12 հազարը, միավորված է «Ռոսիա» ընկերության մեջ:

ԳՆՈՒՄ ԵՄ

3 սենյականոց բնակարան Արաբկիրի շրջանում, «Բարեկամություն» մետրոյի մերձակայքում կամ Բաղրամյան պող. վրա: Զանգահարել՝ 529221, 251168

ՄԻ ՔԱՆԻ ՏՈՂՈՎ

Առաջարկվում է քամիններով աշխատող էլեկտրակայանի նախագիծ

ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ, 22 ՀՈՒԼԻՍ, ՌՈՒԱՆԱՐՔ: «Ասեա Բրաուն Բովերի» ամերիկյան ընկերության մամուլի ծառայությունը հաղորդել է մի էլեկտրակայանի ստեղծման մասին, որն աշխատելու է միջնայրցամաքային հրթիռների ապաասարված միջուկային լիցքերի պարունակած վառելանյութով:

«Փոխանակ վառելանյութը մեկընդմիշտ թաղելու խոր հորերում, այժմ հնարավոր կլինի օգտագործել էժան էլեկտրաէներգիա ստանալու և լուսավորման եւ ջեռուցման համար», հայտարարեց նախագծի ղեկավար Քենես Ռայը: Էլեկտրակայաններում հնարավոր կլինի «այրել մարտական հրթիռների ամբողջ խորխուխը՝ պլուտոնիումի եւ ուրանի խառնուրդը»: ԱՄՆ-ի էներգետիկայի նախարարությունը ուսումնասիրում է ընկերության առաջարկությունը:

Թիբլիսում պատանդ վերցրին մորը 4 երեխաների հետ

ԹԲԻԼԻՍԻ, 22 ՀՈՒԼԻՍ, ՄՆԱՐՔ: Այսօր առավոտյան մի խումբ զինված անձինք, թափանցելով Թբիլիսիի Պեկինի փողոցի մի ինը հարկանի տան նախավերջին հարկում գտնվող բնակարաններից մեկը, պատանդ են վերցրել տան տիրուհուն եւ նրա չորս երեխաներին: Ահաբեկիչների պահանջը առայժմ հայտնի չէ: «Նրանց հետ բանակցելու է ժամանել Վրաստանի ներքգործնախարար Շոթա Կվիրայան: Դեպքի վայր մեկնելուց առաջ Կվիրայան ասաց, որ միակ բանը, որ հայտնի է այդ անձանց մասին, այն է, որ նրանք ուբաիցի են: «Ահաբեկիչների հետ բանակցությունները կվարեմ անձամբ ես, ասաց նախարարը: Բոլոր միջոցները կձեռնարկվեն կնոջը եւ երեխաներին փրկելու համար»:

ԱՇԽԱՐՀ

Բախումներ ՔԲԿ-ի հետ Թուրքիայի հարավ-արեւելքում

ԱՆԿԱՐԱ, 22 ՅՈՒԼԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Թուրքիայում արգելված Քրդական բանվորական կուսակցության գրոհայինները հինգշաբթի օրը կանգնեցրին մի ավտոբուս, ուղեւորներին հրամայեցին իջնել, ապա գնդակահարեցին 11 անձանց, այդ թվում ոստիկանության մի սպայի, Բինգյոլից (Բյուրակն) հաղորդում է Անատոլիա կան գործակալությունը: Երկրի հարավ-արեւելքում եւս 16 մարդ զոհվեց անվտանգության ուժերի եւ անջատականների բախումների ընթացքում: Մեկ մարդ սպանվեց եւ 14-ը վիրավորվեցին Ադիամանի նահանգում, միկրոավտոբուսի մեջ դրված ռումբի պայթյունից: Հարավարեւելյան մյուս շրջաններում իրավակարգի պահպանության ուժերի հետ բախումների ընթացքում սպանվեցին եւս 15 քուրդ գրոհայիններ:

Քուվեյթը շարիաթը օրենսդրության հիմք չդարձրեց

ԷԼ ՔՈՒՎԵՅԹ, 22 ՅՈՒԼԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Քուվեյթի կառավարիչները մերժեցին իսլամական օրենքը՝ շարիաթը, իրենց օրենսդրության հիմնական բաղադրիչ դարձնելու ծրագիրը: Իսլամացման առաջարկությունն անցկացնել ամիս առաջ էին խորհրդարանի 50 պատգամավորներից 39-ը: Սակայն վարչապետ Շեյխ Սաադ ալ Աբդալլահ աս Սալեմ աս Սաբահը Քուվեյթի էմիրի անունից մերժեց այն:

Սլովակիա. Իշխանությունները չարաշահում են

ԲՐԱՏԻՍԼԱՎԱ, 22 ՅՈՒԼԻՍ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Արդյունաբերական խոշոր ձեռնարկությունները սեփականաշնորհելիս ղեկավարական իշխանության չարաշահումը սովորական երեւույթ է դարձել Սլովակիայում: Սեփականաշնորհման եւ ազգային ունեցվածքի գործերի նախարարությունը իրավասու մարմիններին դիմեց նախորդ կառավարության բարձրաստիճան անձանց կասկածելի գործարքների մասին: Խոսքը սլովակյան [illegible]ներով դարի հանցագործությունների մասին է, որոնք ուղեկցում են սեփականության ձեւերի փոփոխումը:

Եղանակը Հայաստանում

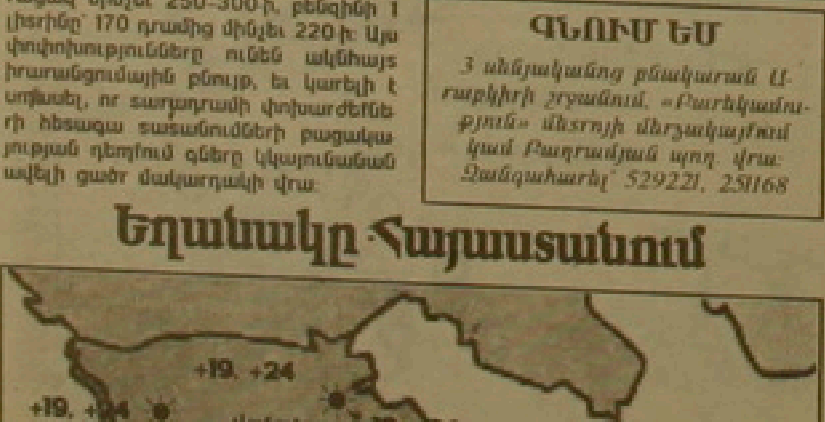

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան. Երեւան 23 Արշակունյաց 2. Գրանցման թիվ 65. Պատվեր 69149. Պատվեր 1806. Տպաքանակ 5000. Ստորագրված է տպագրության 23. 07. 1994. Գինը 10 դրամ

digitised by A.R.A.R.@